БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 37
30 МАРТ
СЕШАНБА
1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети шу нарсани қайд қилиб ўтадиларки, янги ерларни ўзлаштириш ҳамда қўриқ ва бўз ерларда дон экинлари экишни кенгайтиришга мўлжалланган ишлар планини муваффақиятли бажариш, асосан, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг мана шу умумхалқ ишига конкрет оператив раҳбарлик қилишларига, МТСлар ва совхозларнинг ташкилий-техникавий тайёргарлигига, колхозчилар, МТС ва совхоз ходимларининг қўйилган вазифани бажаришга қай даражада сафарбар қилинишларига боғлиқдир.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетида

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига 1954—1955 йилларда ғалла етиштиришни кўпайтириш тўғрисида

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети ҳисоблайдиларки, ғалла етиштиришни кўпайтиришда мамлакатнинг ҳамма районларида дон экинлари ҳосилини ошириш блан бирқаторда дон экинлари экиш учун янги ерларни ўзлаштириш ғоят катта аҳамиятга эга. Ғалла етиштиришни қисқа вақт ичида кўпайтиришнинг муҳим ва жуда реал манбаи — Қозоғистон, Сибирь, Ўрол, Волгабўйи районларида ва қисман Шимолий Кавказ районларида қўриқ ҳамда бўз ерларни ўзлаштириш йўли блан дон экиладиган майдонларни кенгайтиришдир. Бу районларда қора тупроқли ва қизғиш тупроқли унумдор, ҳали ўзлаштирилмаган жуда катта ер массивлари бор. Қўшимча катта капитал маблағлар сарф қилмасдан шу ерлардан мўл ҳосил олиш мумкин.

Сибирь, Қозоғистон колхоз ва совхозларининг иш тажрибалари янги очилган қўриқ ва бўз ерларнинг ҳарбир гектарига экилган баҳори буғдойдан 14—15 центнердан ҳосил олиш мумкинлигини кўрсатади, илғор хўжаликлар эса ҳарбир гектардан 20—25 центнердан ва ундан ҳам кўпроқ ҳосил олмоқдалар. Чунончи, Челябинск областидаги «Петропавловский» совхози 1953 йилда 19 минг гектар ернинг, шу жумладан кейинги йилларда ўзлаштирилган 10 минг гектар ернинг ҳарбир гектаридан 22 центнердан буғдой олди. Шимолий Қозоғистон областининг Конюховский районидаги «Путь Ленина» колхозида баҳори буғдойнинг ҳарбир гектаридан ҳақиқатда ўрта ҳисоб блан 14,5 центнердан ҳосил олингани ҳолда янги ўзлаштирилган 350 гектар қўриқ ернинг ҳарбир гектаридан 30 центнердан баҳори буғдой олинди.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети 1954—1955 йилларда камида 13 миллион гектар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига дон экинлари экиладиган майдонни кенгайтиришни, 1955 йилда шу ерларда 1.100—1.200 миллион пуд ғалла, шу жумладан 800—900 миллион пуд товар ғалла олишни СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги олдига, Қозоғистон, Сибирь, Ўрол, Волгабўйи, Шимолий Кавказнинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари олдига, шу районлардаги МТСлар, колхозлар ва совхозлар олдига давлатнинг энг муҳим вазифаси қилиб қўядилар.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг 1954 йил 2 мартдаги Қарорини бажаришни та'минлаш мақсадида ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети **қарор қилдилар:**

1. Қозоғистон КП Марказий Комитети, КПССнинг Сибирьдаги, Ўролдаги, Волгабўйидаги ва Шимолий Кавказдаги область ҳамда ўлка комитетлари, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, РСФСР Министрлар Совети, Қозоғистон ССР Министрлар Совети, область ва ўлка ижроия комитетлари, мазкур районлардаги МТС ва совхозларнинг директорлари колхозларда ва совхозларда: халқ хўжалик планига мувофиқ 1954 йилда буғдой ва тариқ экиладиган майдонни 2,3 миллион гектар миқдорида, шу жумладан колхозларда 1,8 миллион гектар ва совхозларда 0,5 миллион гектар миқдорида кўпайтирсинлар; 1955 йилда дон экинлари экиладиган майдонни яна камида 10,7 миллион гектар миқдорида, шу жумладан колхозларда 6,9 миллион гектар ва совхозларда 3,8 миллион гектар миқдорида кўпайтирсинлар.

Дон экинлари экиладиган майдон мавжуд совхозлардаги қўриқ, бўз ва бошқа ерларни ўзлаштириш ҳисобига 2,3 миллион гектар миқдорида ва давлат фондидаги ерлар ҳисобига 2 миллион гектар миқдорида кўпайтирилсин.

2. Белгилансинки, 1955 йилда янгидан ўзлаштириладиган ерларда дон экинлари, қоида тариқасида яхши тайёрланган ёзда ва эрта шудгор қилинган ерларга экилиши лозим.

3. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, РСФСР Министрлар Совети, Қозоғистон ССР Министрлар Совети, Сибирь, Ўрол, Волгабўйи ва Шимолий Кавказдаги область ва ўлка ижроия комитетлари 1955 йилда дон экиш учун 1954 йилда қўриқ ва бўз ерларни ҳайдаб қўйиш топшириқларини бир ой муддат ичида районларга, МТСларга, колхозларга ва совхозларга етказиб, ҳар қайси колхозда, совхозда ва МТСда шу ерларни ўзлаштиришнинг конкрет планлари ишлаб чиқилишини та'минласинлар.

4. Ушбу Қарорнинг 1 моддасида кўзда тутилган дон экинлари экиладиган ерлардан ташқари 1954—1955 йилларда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига колхозларда ва совхозларда дон экинлари экиладиган майдонни кенгайтириш тўғрисидаги ташаббус, я'ни Қозоғистон ССР Министрлар Совети ва Қозоғистон КП Марказий Комитетининг дон экиладиган майдонни колхозларда 100 минг гектар миқдорида кўпайтириш тўғрисидаги, Бошқирдистон АССР Министрлар Совети ва КПСС Бошқирдистон обкомининг дон экиладиган майдонни колхозларда 165 минг гектар миқдорида кўпайтириш тўғрисидаги, Бурят-Мўғулистон АССР Министрлар Совети ва КПСС Бурят-Мўғулистон обкомининг дон экиладиган майдонни колхозларда 100 минг гектар миқдорида ва совхозларда 18 минг гектар миқдорида кўпайтириш тўғрисидаги, Амур область ижроия комитети ва КПСС обкомининг дон экиладиган майдонни колхозларда 100 минг гектар миқдорида ва совхозларда 25 минг гектар миқдорида кўпайтириш тўғрисидаги, Омск область ижроия комитети ва КПСС обкомининг дон экиладиган майдонни колхозларда 50 минг гектар миқдорида кўпайтириш тўғрисидаги, Чкалов область ижроия комитети ва КПСС обкомининг дон экиладиган майдонни колхозларда 200 минг гектар ва совхозларда 83,5 минг гектар миқдорида кўпайтириш тўғрисидаги, Тюмень область ижроия комитети ва КПСС обкомининг дон экиладиган майдонни колхозларда 60 минг гектар ва совхозларда 7 минг гектар миқдорида кўпайтириш тўғрисидаги ҳамда Сталинград область ижроия комитети ва КПСС обкомининг дон экиладиган майдонни колхозларда 150 минг гектар миқдорида кўпайтириш тўғрисидаги ташаббуслари ма'қуллансин.

5. СССР Совхозлар министрлиги, РСФСР Министрлар Совети ва Қозоғистон ССР Министрлар Совети 1954—1955 йилларда янги ғаллачилик совхозлари ташкил қилсинлар. Бу совхозлар йирик дон хўжаликлари тариқасида ташкил қилинсин, буғдой, тариқ, сули, макка жўхори ва бошқа дон экинлари етиштириш учун, қисман кунгабоқар ҳамда зиғир экиш учун ихтисослаштирилсин, улардаги ишларнинг ҳаммаси тўла равишда машиналаштирилсин.

Ушбу Қарорга мувофиқ, Шимолий Кавказ районларидаги совхозларда янги ерларга дон экинлари экиш асосан кузги буғдой экиш ҳисобига кенгайтирилсин.

Белгиланиб қўйилсинки, янги ташкил қилинаётган совхозларда асосий ишлабчиқариш единицаси трактор-далачилик бригадаси бўлиши лозим. Бундай бригадага тракторлар, комбайнлар, қишлоқ хўжалик машиналари, кўчма вагончалар, палаткалар, автомобильга ўрнаштирилган ремонт мастерскойи, сайёр ошхона ҳамда тракторларни ёнилғи ва сув блан та'минлаб туриш учун автоцистерна бириктиб қўйилиши лозим.

СССР Совхозлар министрлиги янги ғаллачилик совхозларининг марказий усадьбаларида қуриладиган биноларнинг типовой проектларини, шунингдек шу совхозлардаги ишлабчиқариш участкаларининг типовой проектларини ишлабчиқиб, 1954 йил 1 майгача тасдиқласин.

Мазкур ғаллачилик совхозларида капитал қурилиш ишлари минимал миқдорда ва қоида тариқасида, марказий усадьбаларда олиб борилсин.

1954 йилда айрим об'ектлар СССР Совхозлар министрлиги томонидан тасдиқланган смета — молия расчётлари ва айрим ҳолдаги расценкалар бўйича қурилсин, бунинг учун якунловчи смета ва бош план тақдим қилинмасин.

6. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, РСФСР Министрлар Совети, Қозоғистон ССР Министрлар Совети, маҳаллий совет ва қишлоқ хўжалик органлари биринчи галда энг унумдор қўриқ ва бўз ерларда, аҳоли яшайдиган жойларга яқин бўлган кам ҳосил пичанзорлар ва яйловларда колхозлар ва совхозларнинг дон экинлари экадиган майдонларини кенгайтириш учун ерлар ажратишни ва чегаралаб беришни ўз вақтида, лекин 1954 йил 1 июньдан кечиктирмай та'минласинлар.

Янги ғаллачилик совхозлари ташкил қилиш ҳамда совхозларга ва колхозларга ер ажратиб бериш учун давлат фондидаги ерлардан ҳам фойдаланилсин.

Совхозларга ва колхозларга давлат ер фондидан ер участкалари ажратиб бериш область ижроия комитетлари, ўлка ижроия комитетлари ҳамда автоном республикалар Министрлар Советининг қарорлари блан амалга оширилсин.

Совхозларга ва колхозларга давлат ер фондидан ер ажратиб берилиши муносабати блан область ва ўлка ижроия комитетларига ҳамда автоном республикаларнинг Министрлар Советларига колхозчилар умумий йиғилишларининг розилигини олиб, колхозларнинг чегараларини ва улар фойдаланадиган ерларнинг миқдорини ўзгартириш ҳуқуқи берилсин.

РСФСР Министрлар Совети ва Қозоғистон ССР Министрлар Совети, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР Совхозлар министрлиги блан биргаликда янги совхозлар ташкил қилиш, шунингдек колхозларга ва совхозларга ер олиб бериш мақсадида ер участкалари танлаш ва шу участкаларни ўз жойида кўриб ажратиб бериш ишларини ўтказиш учун ер тузиш экспедициялари ташкил қилсинлар.

7. Белгиланиб қўйилсинки, янги ерларни ўзлаштираётган совхозлар ва МТСлар мавжуд совхозлар ва МТСлардаги ходимлар ҳисобига, шунингдек қишлоқ хўжалигини механизациялаш ҳунар мактабларида, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ўқув юртларида ҳамда МТСлар ва совхозлар ҳузуридаги курсларда тракторчилар ва комбайнчилар тайёрлаш ҳисобига малакали ходимлар блан та'минланадилар.

Мазкур совхозлар учун ишчи кучининг етишмаган қисми ташкилий тартибда ишчилар олиш йўли блан тўлдирилади.

Иттифоқчи республикалар компартияларининг Марказий Комитетлари, КПСС ўлка ва область комитетлари, республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, барча партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари янги ерларни ўзлаштираётган совхозларга ва МТСларга раҳбар ходимларни, мутахассисларни ва малакали ишчиларни кенг тушунтириш ишларини олиб бориш асосида танлаб, 1954 йилда уларни ишга юборсинлар.

Мазкур ходимлар мавжуд МТСлар ва совхозлардан, шунингдек саноатдан ҳамда халқ хўжалигининг бошқа тормоқларидан танлаб олинсин.

Янги ерлар ўзлаштирилаётган районларга ходимларни ташкилий равишда олиб ишга юбориш партия ва ҳукуматнинг муҳим топшириғини бажариш деб, катта ватанпарварлик иши деб ҳисобланиши лозим.

Ҳарбир корхона, муассаса ва ташкилот янги ерлар ўзлаштириладиган районларга бориб ишлашни хоҳлаган мутахассисларни ва малакали ишчиларни ўз коллективининг составидан олиб юборишни ўзи учун фахрий бурч деб ҳисоблаши лозим.

Белгиланиб қўйилсинки, корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, министрликлар ва идоралар маҳаллий партия ва совет органлари томонидан МТСларга ва совхозларга юборилаётган раҳбар ходимларни, мутахассисларни ва малакали ишчиларни ҳеч сўзсиз ишдан озод қилишлари лозим.

8. Комсомоллар ва ёшлардан 100 минг механизаторни янги ерларни ўзлаштираётган МТСларга ва совхозларга ихтиёрий тартибда ташкилий равишда юбориш тўғрисида ВЛКСМ Марказий Комитети ва маҳаллий комсомол ташкилотларининг кўрсатган ташаббуси ма'қуллансин.

9. Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган районлардаги МТСларга, совхозларга ва тайёрлаш ташкилотларига бошқа МТСлар ва совхозлардан, саноат корхоналари ва ташкилотлардан юборилаётган инженерларга, техникларга, агрономларга, зоотехникларга ва қишлоқ хўжалигининг бошқа мутахассисларига, тракторчиларга, комбайнчиларга, шоферларга, ремонт ишлари бўйича малакали ишчиларга, ҳисобчи ва бошқа ходимларга уларнинг илгари ишлаб турган жойларида олиб келган уч ойлик окладлари (ишҳақлари) миқдорида бир йўла чиқиш пособияси берилсин, шунингдек мазкур ходимларнинг янги ишга кўчиб боришлари блан боғлиқ бўлган харажатлар меҳнат қонунлари тўғрисидаги Кодекснинг 82-нчи моддасига мувофиқ тўлансин.

Ишда бўлмаган кишиларга (армиядан демобилизация қилинган кишиларга) ва бошқаларга чиқиш пособияси уларга ўзлари борган жойдаги МТСда, совхозда ва тайёрлаш ташкилотларида берилган ишнинг уч ойлик оклади ҳисобидан тўланади.

10. СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига зарур бўлиб қолган тақдирда МТСларга олис участкаларда дон экинлари экмоқ учун қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштирадиган ва 2—4 трактор бригададасидан иборат бўлган махсус отрядлар ташкил қилиш ҳуқуқи берилсин, бу отрядлар кўчма ремонт мастерскойлари, автоцистерналар ва автомашиналар блан та'минлансин.

Махсус отрядлар ташкил қилинадиган МТСларнинг штатларига махсус отряд бошлиғи бўлиб ишлайдиган агроном ёки инженер ҳамда махсус отряднинг механиги ёки агрономи киритилсин.

Махсус отряд бошлиғи — агроном ёки инженер учун вазифа оклади МТС бош агрономи ёки бош инженерининг окладидан 15 процент кам миқдорда белгилансин, махсус отряд механиги ёки агрономининг вазифа оклади МТСнинг колхозда ишловчи участка механиги ёки агрономи оклади даражасида белгилансин.

Трактор бригадалари ва махсус отрядлар ишлаб турган жойга нефть маҳсулотларини МТС ҳисобидан етказиб бериш машина—трактор станцияларига юклатилсин.

11. Янги ерларни ўзлаштираётган МТСлар ва совхозлардаги трактор отрядлари ва бригадаларининг ходимларига зарур маиший шароит яратиб бериш учун СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари 1954 йилда ва ундан кейин ҳам зарур бўлиб қолган тақдирда дала шийпонлари ташкил қилиб, уларни туриш учун вагончалар ва палаткалар блан, ошхоналар ва ҳаммомлар блан та'минласинлар, шунингдек умумий овқатланиш ва сув блан та'минлашни ташкил қилсинлар.

12. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР Совхозлар министрлиги 1954 йил 1 июльгача энг яхши машина-трактор станциялари ва совхозлар ҳузурида курслар очиб, шу курсларда 14 минг кишини ишдан ажратган ҳолда тракторчи қилиб тайёрласинлар, шундан 8 минг кишини СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги механизатор кадрлар тайёрлашнинг умумий плани ҳисобига ва СССР Совхозлар министрлиги 6 минг тракторчини 1954 йил учун белгиланган планга қўшимча равишда тайёрласин.

Мазкур курсларда ўқучиларга СССР Министрлар Советининг 1953 йил 16 ноябрьдаги 15080 сонли фармойишида кўрсатилган моддий та'минот шартлари истисно тариқасида жорий қилинсин.

13. Янги ерларни ўзлаштириш планини бажариш ҳамда дон экинларидан мўл ҳосил олиш соҳасида колхозларнинг, колхозчиларнинг, МТСлар ва совхозлардаги ходимларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида қуйидаги рағбатлантиришлар жорий қилинсин:

а) янги ерлардаги экин майдонларининг ҳаммасидан белгиланган план топшириғидан ошириб олинган бутун ҳосилнинг 30 процентигача бўлган миқдорида далачилик бригадаларининг а'золарига ҳамда трактор бригадаларининг ходимларига умумий йиғилишларнинг қарори блан қўшимча ҳақ тўлаш колхозларга тавсия қилинсин;

б) янги ўзлаштирилаётган ерлардаги экин майдонларидан мажбурият тариқасида ва давлатнинг сотиб олиши тартибида давлатга дон топшириш натижасида тушадиган пул маблағларининг тахминан 25 процентигача бўлган миқдорини, умумий йиғилишларнинг қарори блан колхозчиларга аванс тариқасида бериб туриш колхозларга тавсия қилинсин.

Давлат банки колхозларнинг янги ўзлаштирилаётган ерлардаги экин майдонлардан олинган ғалла ҳосилини мажбурият тариқасида ва давлатнинг сотиб олиши тартибида давлатга топшириш натижасида колхозлар оладиган пул маблағларидан 25 процентгача бўлган миқдордаги пул маблағларини колхозларнинг талаби блан алоҳида жорий ҳисобга ўтказиб қўйсин, бу жорий ҳисобдаги пулларни колхозлар фақат меҳнат кунларига тақсимлаш учунгина сарф қилишлари мумкин;

в) Центросоюз давлатнинг сотиб олиши тартибида давлатга дон топширган колхозларга сотиш учун, сотилган ғалла қимматининг ҳар 100 сўмига чакана нархлар блан 50 сўмликдан мол сотишни назарда тутиб, саноат моллари, юк автомобиллари, автоприцеплар, электромоторлар, бинокорлик материаллари ҳамда ишлабчиқаришга ва хўжаликка керакли бошқа хил моллар ажратсин.

Колхозларга юк автомобиллари сотишда давлатнинг сотиб олиши тариқасида топширилган ҳар 50 тонна ғаллага биттадан юк автомобили сотиш кўзда тутилсин, топширилган ғалланинг қиммати блан колхозларга сотилган юк автомобилининг қиммати ўртасидаги фарқ бошқа саноат моллари блан қоплансин;

г) янги ўзлаштирилган ерлардаги экин майдонларидан колхозларнинг давлатга ҳақиқатда сотган ва топширган ғалласининг ҳарбир центнеридан 75 тийиндан маблағ ажратиб, бу маблағни МТС трактор бригадалари ва махсус отрядлари ходимларини мукофотлаш учун сарфлаш ҳуқуқи истисно тариқасида, МТС директорларига берилсин.

Мукофотлаш учун сарфланадиган шу маблағ қўриқ ва бўз ерларда дон экинлари экишнинг план топшириқлари бажарилган тақдирдагина ва ҳақиқатда олинган ҳосилнинг миқдорига қараб ажратилсин.

Янги ерларни ўзлаштираётган районлардаги совхозлар, МТСлар тайёрлаш пунктлари, автоколонналар ва бинокорлик ташкилотларининг ишчилари, мутахассислари ва бошқа ходимлари учун бепул ётоқхоналар берилсин.

Янги ташкил қилинаётган ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган совхозларнинг ишчиларига, хизматчиларига, мутахассисларига ва раҳбар ходимларига 1954—1955 йиллар учун уларга иш ҳақларининг 15 проценти миқдорида қўшимча ҳақ тўланадиган бўлсин.

14. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР Совхозлар министрлиги янги ташкил қилинаётган ғаллачилик совхозлари ва совхозларнинг трактор бригадалари, МТС ларнинг трактор бригадалари ва махсус отрядларида янги ерларни ўзлаштиришда ишлаётган тракторчиларга, комбайнчиларга, механикларга, бригадаларга ва бригадир ёрдамчиларига комбинзонлар, калта пахталик ва пахталик шимлар, этиклар, телпакларни ҳамда қўлқопларни тегишли министрликларнинг фондлари ҳисобидан сотсинлар.

15. Сибирь, Қозоғистон, Ўрол, Волгабўйи ва Шимолий Кавказ колхозларида янги ерларни ҳайдаш ва ишлаш ишлари давлат ҳисобидан техника блан тўла равишда та'минланишини назарда тутиб, шундай тартиб белгилансин: бу районларда янги ўзлаштирилаётган ерлар шундай ерлар қаторига қўшиладики, бу ерларда давлатга мажбурий равишда топшириладиган ғалланинг миқдори биринчи ғалла экилган йилданоқ мазкур райондаги колхозлар учун белгиланган нормалар бўйича ва натура ҳақи қат'ий ставкалар бўйича ҳисобланиб олинади.

16. Белгиланиб қўйилсинки, ушбу Қарорга мувофиқ, янги ташкил қилинган совхозлардан ҳамда янги ўзлаштирилаётган олисдаги ер участкаларида дон экинлари экқан совхозлар ва колхозлардан йиғим-терим даврида ғалла ҳосилини, қоида тариқасида, Союззаготтранс ва Совхозтранс автоколонналари бевосита комбайнларнинг ўзидан олиб давлат тайёрлаш пунктларига ташиб берадилар, бу пунктлар мазкур донни ўзлари лозим бўлганича саралайдилар, тозалайдилар ва қуритадилар.

Тайёрлаш министрлиги колхозлар ва совхозларнинг янги ерлардан олган донларини тўла равишда қабул қилиб олишни та'минламоқ учун зарур миқдорда капитал маблағлар ва ускуналар ажратсин, шунингдек тайёрлаш пунктларини, эливаторларни ва ғалла омборларини кенгайтиришга ҳамда янгиларини қуришга киришсин.

17. Геология ва ер ости бойликларини сақлаш министрлиги:

а) янги ерларни ўзлаштираётган колхозлар ва совхозлар жойлашган районларга тааллуқли ҳамда Қозоғистон ССРда, Ўрол, Волгабўйи ва Сибирь районларида дон экиш учун ўзлаштиришга мўлжалланаётган 300 минг квадрат километрга яқин давлат фондидаги ерларга тааллуқли мавжуд гидрогеология материалларини 1954—1955 йилларда якунлаб чиқсин. Айрим зарур бўлиб қолган ҳолларда жойларга бориб текширишлар ўтказсин;

б) мазкур ерлардаги колхозларни, совхозларни ва МТСларни сув блан та'минлаш шароитлари тўғрисидаги ўз хулосаларини ҳамда бундан кейин олиб бориладиган текшириш ишларининг планларини СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ва СССР Совхозлар министрлигига тақдим қилсин.

18. Нефть саноати министрлиги:

а) қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилаётган районларга ёнилғи ва мойлаш материалларини зарур миқдорда ўз вақтида ташиб беришни та'минласин, мавжуд нефть базаларининг ҳажмини кенгайтирсин ва 1954 йилнинг биринчи ярмида мазкур районларда зарур миқдорда муваққат нефть базалар ташкил қилсин;

б) янги ерларда дон экинлари экаётган МТСларни ва совхозларни, шунингдек СССР Тайёрлаш министрлигининг ва Совхозлар министрлигининг автоколонналарини ёнилғи блан та'минламоқ учун шарқий областьларда 1954—1955 йилларда зарур миқдорда нефть базалар ташкил қилиш тўғрисидаги таклифни бир ой муддат ичида СССР Министрлар Советига киритсин;

в) СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР Совхозлар министрлиги блан келишиб, дон экинлари экиш учун ўзлаштирилаётган ерларда сув чиқадиган чуқур артезиан қудуқлари қазиш ишларини ўтказишни та'минласин.

19. Янги ўзлаштирилаётган ерларда ер ҳайдаш, ерни экишга тайёрлаш ва дон экиш ҳамда уларнинг ҳосилини йиғиб-териб олиш ишларини кам меҳнат сарф қилиб ўз вақтида ўтказиш мақсадида СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, РСФСР Министрлар Совети, Қозоғистон ССР Министрлар Совети дон экинларини экиб парвариш қилиш ва йиғиб-териб олиш ишларининг ҳаммасини тўла равишда машиналаштиришни та'минласинлар.

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш, камҳосил ўтлоқларни ва яйловларни ҳайдаб ишга солиш ишларини бажариш ҳамда буғдой экишни қўшимча равишда кўпайтириш учун янги ерлар ўзлаштирилаётган районларга 1954 йилда (15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда) 120 минг трактор, 10 минг комбайн ва шунга керакли миқдорда трактор плуглари, сеялкалар, оғир дискали бороналар, культиваторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари етказиб берилсин. Машина-трактор паркига техника хизмати кўрсатмоқ учун етарли миқдорда автомашиналар, кўчма авторемонт мастерскойлари, автоцистерналар, автозаправщиклар, доимий ўрнатиб қўйиладиган катта нефть идишлари, инструмент ва ускуналар етказиб берилсин.

21. Машинасозлик министрлиги, Транспорт ва оғир машинасозлик министрлиги, ҳамда Мудофаа саноати министрлиги 1954 йилда разнарядкалар бўйича СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва СССР Совхозлар министрлигига тракторлар, комбайнлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари етказиб берсин.

22. Машинасозлик министрлиги 1954 йилда пландан ташқари 5 мингта КП—4 маркали культиватор тайёрлаб берсин, бошқа маркалардаги культиваторларни ишлабчиқаришни СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги блан келишиб, қисман кейинги кварталларга кўчириш ҳисобига 1954 йил 15 майгача КП—4 маркали культиватордан 6,5 минг дона культиваторни тайёрлаб қишлоқ хўжалигига етказиб беришни та'минласин.

23. Машинасозлик министрлиги, Мудофаа саноати министрлиги ҳамда Украина ССР Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлиги корхоналари ишлабчиқараётган дискали лушчильникларнинг 6500 тасини 1954 йил 15 майгача етказиб берсин, шундан 4 минг донасини СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига етказиб берсин (буларнинг 400 таси ЛД—16,6 маркали лушчильниклар бўлсин) ва 2500 тасини СССР Совхозлар министрлигига етказиб берсин (буларнинг 500 таси ЛД—16,6 маркали лушчильниклар бўлсин).

24. СССР Госплани янги ўзлаштирилаётган ерларда 1955 йилда кўкламги дала ишларини ва йиғим-терим ишларини культиваторлар, дон сеялкалари ва комбайнлари блан та'минлаш тўғрисидаги таклифларни СССР Қишлоқ хўжалик миминистрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, Машинасозлик министрлиги ҳамда Мудофаа саноати министрлиги блан биргаликда ишлаб чиқиб, бу таклифларни 1954 йил 1 июньга қадар СССР Министрлар Советига тақдим қилсин.

25. СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, СССР Совхозлар министрлигига, РСФСР Министрлар Советига, Қозоғистон ССР Министрлар Советига 1954 йилда тракторларни областьлар ичида, шунингдек областьлар, республикалар ўртасида бир жойдан—иккинчи жойга ташиб бориш ҳамда шу мақсадларга керакли маблағларни МТСлар бўйича СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг машина-трактор станциялари ва ихтисослаштирилган станцияларнинг умумий сметалари ҳисобидан, совхозлар бўйича эса—СССР Совхозлар министрлигининг даромадлар ва харажатлар балансида ва иттифоқчи республикаларнинг бюджетларида кўзда тутилган маблағлар ҳисобидан сарфлаш ҳуқуқи берилсин.

26. Йўллар министрлиги тракторларни, комбайнларни ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини янги ерлар ўзлаштирилаётган районларга ортиб юбориш учун шу машиналарни етказиб берувчи заводларнинг, шунингдек СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР Совхозлар министрлигининг талабномалари блан керакли вагонларни 1954 йил 1 июньгача ўз вақтида бериб туришни та'минласин, шунингдек бошқа юкларнинг қандай ташилишидан қат'ий назар мазкур машиналарни ўша районларга 1954 йил давомида ташиб бериб турилишини та'минласин.

27. Ушбу Қарорнинг 6-нчи моддасига мувофиқ ташкил қилинадиган экспедицияларнинг ходимлари учун вазифа окладлари СССР Министрлар Советининг 1950 йил 31 августдаги 3757-нчи сонли қарорида иккинчи группа етакчи проект ташкилотларининг проект—қидириш экспедициялари ходимлари учун кўзда тутилган окладлар даражасида белгилансин ҳамда (суточнийлар бадалига) вазифа окладининг 60 проценти миқдорида, лекин суткасига 26 сўмдан ошмаслик шарти блан дала устама ҳақи тўланадиган бўлсин.

28. РСФСР Министрлар Совети совхозлар ва МТСлар учун бир мингта бир қозонлик ошхоналар (кухнялар) ясаб бериш тўғрисидаги таклифларни икки ҳафталик муддат ичида СССР Министрлар Советига тақдим қилсин.

29. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, Тайёрлаш министрлиги, РСФСР Министрлар Совети ва Қозоғистон ССР Министрлар Совети янги ерлар ўзлаштирилаётган районлардаги совхозларда, МТСларда ва тайёрлаш пунктларида қурилиш ишларини бажармоқ учун бинокорлик ташкилотлари тузиш тўғрисидаги таклифларни 20 кунлик муддат ичида СССР Госпланига тақдим қилсинлар, шу таклифларда мазкур ташкилотларни инженер-техник ходимлар блан та'минлашни, бинокорлик механизмлари блан та'минлашни, уларга оборот маблағлари ажратиб беришни, шунингдек ходимларга ҳақ тўлаш ҳамда уларни мукофотлашни кўзда тутсинлар.

30. СССР Госплани янги ерлар ўзлаштирилаётган районлардаги совхозлар ва МТСларнинг марказий усадьбаларида, шунингдек тайёрлаш пунктларида 1954—1955 йиллар давомида саноат ва қурилиш министрликлари ҳамда ўша районларда бинокорлик ташкилотлари бўлган идораларнинг кучлари блан зарур биноларни қуриш тўғрисидаги таклифларни СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги ва Тайёрлаш министрлиги блан биргаликда ишлаб чиқиб, бир ой муддат ичида СССР Министрлар Советига тақдим қилсин.

31. Ушбу қарорга мувофиқ, МТС ва совхозлардаги қурилиш ишларига жалб қилинаётган министрликлар ва идораларнинг қурилиш ва монтаж ташкилотларида ишловчи ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг илгари ўзлари ишлаган қурилишларда хақ тўлаш, коэффициент устамалари, иш нормалари ва расценкалари жиҳатидан олиб келган имтиёзлари ва устунликлари ҳамда Ҳукумат Қарорлари блан кўзда тутилган бошқа имтиёзлар ва устунликлар улар учун 1954 — 1955 йилларда ўз кучида сақлансин.

32. СССР Савдо министрлиги ва Центросоюз МТСлар ва совхозларнинг трактор отрядларида ва бригадаларида, тайёрлаш пунктларида ва автоколонналарда умумий овқатланишни ташкил қилсинлар ҳамда озиқ — овқат маҳсулотлари ва кенг исте'мол молларини сотишни авж олдириб юборсинлар, бунинг учун сайёр дўконлардан кенг фойдаланилсин.

СССР Маданият министрлиги ва ВЦСПС янги ерларни ўзлаштираётган районлардаги МТСлар ва совхозларнинг трактор отрядлари ва бригадалари ходимларига, тайёрлаш пунктлари ва автоколонналарнинг ходимларига маданий хизмат кўрсатишни (кино, радио, газеталар, журналлар ва ҳоказолар блан) та'минлансинлар, СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги эса шу ходимларга медицина хизмати кўрсатишни та'минласин, шунингдек МТС ва совхозлардаги ҳарбир трактор бригадасини аптечкалар блан та'минласин.

33. Алоқа министрлиги янги ерларни ўзлаштираётган районлардаги совхозларга ва МТСларга махсус отрядлар ва трактор бригадалари блан радио алоқалари ўрнатишда ёрдам берсин.

34. РСФСР Министрлар Советининг ҳамда Қозоғистон ССР Министрлар Советининг шу республикалардаги совхозлар министрликлари составида ғаллачилик совхозлари бош бошқармаларини ташкил қилиш ҳамда зарур миқдорда ғаллачилик совхозлари трестлари ташкил қилиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

35. СССР Совхозлар министрлигига ғалла совхозларидаги қурилишларга ҳамда совхозларда янги ерларни ўзлаштириш ишларига раҳбарлик қилмоқ учун министрликнинг марказий аппарати штатлари ва иш ҳақи фонди доирасида Министрлик составида ғаллачилик совхозлари бўлими ташкил қилиш ҳуқуқи берилсин.

36. СССР Ўрмон ва қоғоз саноати министрлиги, СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Қурилиш министрлиги ва Йўллар министрлиги СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, СССР Совхозлар министрлигига ва Тайёрлаш министрлигига уларнинг йиллик фондларига қўшимча равишда 1954 йилнинг биринчи ярмида 350 минг квадратметр шчитли стандарт уйлар етказиб берсинлар.

37. СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг стандарт уйлар ишлаб чиқариш плани 1954 йил учун 100 минг квадрат метр миқдорида кўпайтирилсин, бунинг эвазига унинг деворлари маҳаллий материаллардан бўладиган стандарт уйлар учун детальлар ишлабчиқариш плани 100 минг комплект миқдорида камайтирилсин.

38. СССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлиги 1954 йилнинг биринчи ярмида тайёрлаб, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига 800 дона йигирма беш кишилик палаткани ва ТУ—04—19 маркали 3700 дона 10 кишилик лагерь палаткаларини етказиб берсин ҳамда СССР Совхозлар министрлигига 500 дона йигирма беш кишилик палаткаларни ва 2300 дона Ту—04—19 маркали ўн кишилик лагерь палаткаларини етказиб берсин.

39. СССР Савдо министрлиги 1954 йилнинг 15 апрелигача СССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлигига СССР Министрлар Советининг резерви ҳисобидан палаткалар тикмоқ учун 120 минг метр зиғир толадан тўқилган, 170 минг метр пахта толасидан тўқилган брезент, 600 минг метр ип-газлама, 100 минг сўмлик ип, 10 тонна арқон ва 1954 йил 1 январьгача бўлган қолдиқлар ҳисобидан 240 минг метр палаткабоп ип-газлама етказиб берсин.

40. Янги ғаллачилик совхозлари қуриш ва янги ерларни ўзлаштираётган мавжуд совхозлардаги қурилишлар учун 1954 йилда сарфланадиган капитал маблағлар ҳажми 400 миллион сўм миқдорида кўпайтирилсин. Шу жумладан: СССР Совхозлар министрлиги бўйича 22,5 миллион сўм миқдорида, РСФСР Совхозлар министрлиги бўйича 162,0 миллион сўм миқдорида, Қозоғистон ССР Совхозлар министрлиги бўйича 215,2 миллион сўм миқдорида ва Қирғизистон ССР Совхозлар министрлиги бўйича 0,3 миллион сўм миқдорида кўпайтирилсин.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига 1954—1955 йилларда ғалла етиштиришни кўпайтириш тўғрисида

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

41. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, хўжаликни олиб бориш системаси ҳамда янги ўзлаштирилаётган ерларда қишлоқ хўжалигида ишлабчиқаришдан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги таклифларни ва 1956—1960 йилларда колхозларда ва совхозларда янги ерларни янада ўзлаштириш тадбирларини РСФСР Министрлар Совети, Қозоғистон ССР Министрлар Совети, Автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, янги ерлар ўзлаштирилаётган районлардаги ўлка ва область ижроия комитетлари ҳамда В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик академияси блан бирликда ишлаб чиқиб, шу таклифларни қўлланма бўлиш учун 1954 йил 15 сентябрьгача тасдиқласинлар.

42. 1954 йилдаёқ олинадиган дон ҳосилини кўпайтириш зарурлигини ҳамда баҳори дон экинларидан мўл ҳосил олишдаги мавжуд тажрибаларни, жумладан бўз ерларни очиб ҳайдаган йилиёқ буғдой экканда шу ерлардан мўл ҳосил олиш тажрибалари борлигини назарда тутиб, СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети қўриқ ва бўз ерлари бўлган районлардаги партия, совет, қишлоқ хўжалик органларини, колхозлар, МТСлар ва совхозларнинг раҳбарларини, колхозчиларни, совхоз, МТСларнинг ишчиларини ва қишлоқ хўжалик мутахассисларини кўкламги дала ишларига пухта тайёргарлик кўришга ва 1954 йил учун белгиланган давлат планидан ташқари эрта ҳайдалган ва яхши ишланган бўз ерларга 1954 йил кўкламида дон экинлари экишни энг кўп миқдорда кенгайтиришни таъминлашга чақиради.

* * *

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети шу нарсани қайд қилиб ўтадиларки, янги ерларни ўзлаштириш ҳамда қўриқ ва бўз ерларда дон экинлари экишни кенгайтиришга мўлжалланган ишлар планини муваффақиятли бажариш, асосан, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг мана шу умумхалқ ишига конкрет оператив раҳбарлик қилишларига, МТСлар ва совхозларнинг ташкилий-техникавий тайёргарлигига, колхозчилар, МТС ва совхоз ходимларининг қўйилган вазифани бажаришга қай даражада сафарбар қилинишларига боғлиқдир.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети бутун қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг асоси бўлган ғалла етиштиришни анча кўпайтириш учун қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ишини давлат аҳамиятига эга бўлган катта иш деб ҳисоблаб, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларига янги ерларни ўзлаштириш учун доимий ишга боришни хоҳловчи кўнгиллиларни жалб қилиш мақсадида қишлоқ механизаторлари, мутахассислар ва раҳбар қишлоқ хўжалик ходимлари орасида тушунтириш ишларини авж олдириб юбориш вазифасини юклайди.

Тушунтириш ишларини олиб боришда матбуотдан, радиодан, кинодан ҳамда пропаганда ва агитациянинг бошқа воситаларидан фойдаланиш зарур.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети колхозчиларни, МТС ва совхозларнинг ходимларини янги ерларни ўзлаштиришга актив қатнашишга чақиради.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети қишлоқдаги барча коммунистларни ва комсомолларни, барча колхозчиларни ҳамда МТС ва совхозларнинг ходимларини дон хўжалигини зўр куч блан юксалтириш учун, барча қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш учун, чорва молларининг сонини янада кўпайтириш ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборишга чақиради.

Янгийўл шаҳар консерва заводининг коллективи майолди мусобақасига қўшилиб, меҳнат унумини оширишда яхши кўрсаткичларга эришмоқда. Бу мусобақада олдинда бораётган Анорхон Шерназарова меҳнат вахтасида туриб кунлик нормасини 160 — 180 процентга етказиб бажармоқда. **Суратда:** ўртоқ **А. Шерназарова** тайёр консерваларнинг сифатини текширмоқда.

Т. Умаров. фотоси.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Комсомолнинг XII с'ездида сайланган ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи пленуми бўлиб ўтди. Пленум ташкилий масалаларни муҳокама қилди.

Пленум ВЛКСМ Марказий Комитетининг бюросини Р. Т. Аблова, Д. П. Горюнов, В. И. Залужний, В. И. Кочемасов, П. М. Машеров, А. А. Рапохин, С. К. Романовский, В. Е. Семичастний, З. П. Туманова, М. И. Халдеев, Г. Н. Шатунов, Г. Г. Шевель, А. Н. Шелепин ўртоқлардан иборат қилиб сайлади.

ВЛКСМ Марказий Комитети бюроси а'золигига кандидат қилиб В. М. Стриганов, В. Т. Шумилов ўртоқлар сайланди.

Пленум ўртоқ А. Н. Шелепинни ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари қилиб, Р. Т. Аблова, В. И. Залужний, В. И. Кочемасов, А. А. Рапохин, В. Е. Семичастний, З. П. Туманова ўртоқларни ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретарьлари қилиб сайлади.

ВЛКСМ Марказий Ревизия Комиссиясининг мажлиси тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Комсомол XII с'ездида сайланган ВЛКСМ Марказий Ревизия Комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис ташкилий масалаларни муҳокама қилди.

Ўртоқ С. М. Веселов ВЛКСМ Марказий Ревизия Комиссиясининг раиси қилиб сайланди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЧКАЛОВ ОБЛАСТИДАГИ ИЛЬИНСКАЯ МТСИНИНГ КОМБАЙНЧИСИ СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ П. В. НЕКТОВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

1953 йилда **дон экинларини ўриб йиғиб олишда ва янчишда** Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони олиш ҳуқуқини берадиган **юксак кўрсаткичларга эришганлиги учун** СССР Олий Совети Президиумининг 1949 йил 3 мартдаги фармонига мувофиқ Ильинская МТСининг комбайнчиси Социалистик Меҳнат қаҳрамони Прокофий Васильевич **Нектов Ленин** ордени блан мукофотлансин, у «Сталинец —6» комбайни блан 20 иш куни ичида ўриб олинган майдондан 100.54 центнер дон экини янчиб берган.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари И. ПЕГОВ.
Москва. Кремль, 1954 йил 27 март.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Л. Ф. КУЛЬТИНАНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати блан, юстиция ва суд органларида кўп йиллик ва самарали ишлари учун Тошкент область судининг а'зоси ўртоқ Лидия Федоровна **Культина** Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.
Тошкент шаҳри. 1954 йил, 25 март.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ Н. Л. Корженевскийни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлаш тўғрисида

Туғилган кунига 75 йил ва илмий ҳамда педагогика фаолиятига 50 йил тўлганлиги муносабати блан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент а'зоси, профессор Николай Леопольдович **Корженевский** Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.
Тошкент шаҳри. 1954 йил, 25 март.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ Н. А. Черниковни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлаш тўғрисида

Туғилган кунига 50 йил тўлганлиги муносабати блан, кўпйиллик ва самарали ишлари учун Ўзбекистон КП Ленин район комитетининг секретари ўртоқ Николай Андреевич **Черников** Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.
Тошкент шаҳри. 1954 йил, 25 март.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ А. И. Сорокинни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлаш тўғрисида

Ўзбекистон ССР ёғ саноатида кўп йиллик ва самарали ишлари учун «Узглаврасмасло» марказий лабораториясининг мудири ўртоқ Александр Иванович **Сорокин** Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.
Тошкент шаҳри. 1954 йил, 25 март.

Фан ва ТЕХНИКА янгиликлари

КАРАМ ҲОСИЛИНИ ЙИҒАДИГАН МАШИНА

Карам жуда кўп меҳнат ва вақт сарфлашни талаб қиладиган экин ҳисобланар эди. Совет олимлари карам экиш ҳамда унинг ҳосилини йиғиб олиш ишини тўла механизациялаштириш устида кўпгина ишлар қилдилар. Улар карам экадиган ҳамда карам ҳосилини йиғиб берадиган бир қатор машиналар ишлаб чиқдилар.

Яқинда совет конструкторлари «ПКН-1» маркали карам ҳосилини йиғадиган махсус комбайн қурдилар. Бу комбайн блан 10 соат ичида 2 гектар ердаги карам ҳосилини йиғиштириб олиш мумкин. Машинани бошқариш учун уч киши талаб этилади, холос.

Бу машина колхоз далаларида кенг қўлланилабошланди.

МАШИНАЛАРНИНГ ДЕТАЛЬЛАРИ ПЛАСТМАССАДАН ЯСАЛМОҚДА

Тўқимачилик саноати корхоналарида пластмассадан ясалган детальлар кенг жорий қилинабошлади.

Синов, пластмассадан ясалган детальлар метал детальлардек мустаҳкам бўлиб, узоқ вақтгача чидам бераолишини кўрсатди. Энди тўқув машиналарининг катушка, подшипник вкладишлари каби детальлари пластмассадан ясалмоқда.

ЯНГИ ТЕЛЕВИЗОРЛАР

СССР Электростанциялар ва электр саноати министрлигининг корхоналари шу йилнинг биринчи кварталидан бошлаб иккита янги телевизор ишлаб чиқарабошлади.

«Авангард» деган 16 лампали телевизорнинг экрани 20×26 сантиметрдир. Ана шундай катта экранли телевизор бизнинг мамлакатимизда биринчи марта ишлаб чиқарилмоқда. Телевизорнинг кинескопи ион тутгичи блан та'минланган. Ион тутгич экранда турли қора доғларнинг пайдо бўлишига йўл қўймайди. «Север—3» телевизори «Авангард» телевизоридан телевизион станция орқали бериладиган барча уч программани кўриб-эшитиш имконини бериши блан фарқ қилади.

СССР Ташқи Ишлар Министрлигида

СССР Ташқи Ишлар Министрининг ўринбосари В. В. Кузнецов Покистоннинг Москвадаги Мувақкат Ишлар Вакили М. С. А. Бейг жанобларига шу йил 26 мартда қуйидаги мазмунда нота топширди:

«Покистон Ҳукуматининг 1953 йил 19 декабрьдаги нотаси муносабати блан Совет Ҳукумати қуйидагиларни айтишни зарур деб ҳисоблайди.

Совет Ҳукумати 1953 йил 30 ноябрьдаги нотасида Покистон территориясида Америка ҳарбий авиация базалари қуриш ва Покистонни Ўрта Шарқда агрессив ҳарбий блок ташкил этиш планларига қўшиш тўғрисида Покистон Ҳукумати блан Америка Қўшма Штатлари Ҳукумати ўртасида музокаралар олиб борилаётганлиги ҳақидаги хабарларга Покистон Ҳукуматининг э'тиборини жалб қилган эди. Шу блан бирга, Совет Иттифоқининг бу хилдаги хабарларга парвосизлик блан қараши мумкин эмаслиги, чунки Покистон территориясида ажнабий ҳарбий авиация базаларининг қурилиши ҳамда Покистоннинг Ўрта Шарқда мазкур блокни тузиш планларига қўшилиши Совет Иттифоқининг хавфсизлигига бевосита дахлдор эканлигини кўрсатиб ўтилган эди.

Покистон Ҳукуматининг шундан кейинги ҳаракатлари Совет Иттифоқи Ҳукуматининг юқорида айтилган нотаси асосли эканлигини тасдиқлади.

Шунга биноан, Совет Ҳукумати Покистон Ҳукуматининг Совет Ҳукумати нотасига жавобан юборган 19 декабрьдаги нотасини қониқарли деб топаолмайди.

Покистон Ҳукуматининг нотасида да'во қилиб айтилишича, Қўшма Штатларга Покистонда ҳарбий базалар бериш масаласи ҳечқачон кўтарилмаган эмиш. Броқ, шу муносабат блан бир фактни кўрсатиб ўтиш ўринлидирки, Покистон бош министри Муҳаммад Али жаноблари Америкада чиқадиган «Юнайтед Стейтс Ньюс энд Уорлд рипорт» журналининг шу йил 15 январь сонида э'лон қилинган ўзининг суҳбатида, «фавқулодда аҳвол» рўй берган тақдирда, Покистон Ҳукумати Американинг ҳарбий ёрдами деб аталган маблағ ҳисобига қурилган ҳарбий базаларни Қўшма Штатлар ихтиёрига бериб қўйишга тайёрдир» деган гапларни айтди. Яна шу блан бирга, бош министр, Покистон Ҳукумати Американинг юқори даражали ҳарбий кенгашчиларини Покистон армияси штабларига ва Покистон офицерларини ўқитиш учун олиш ниятидадир, деб қўшиб қўйди.

Ма'лумки, Покистонга мазкур америка ҳарбий ёрдамини бериш тўғрисида Покистон блан Қўшма Штатлар ўртасида битим тузилганлиги ҳақидаги ахборотлар шу йил 25 февральда Карачида ва Вашингтонда айни бир вақтда э'лон қилинган эди. Покистон бош министрининг юқорида айтиб ўтилган баёнотидан, Покистон Ҳукумати шу муносабат блан Покистон территориясидаги ҳарбий базаларни Қўшма Штатлар ихтиёрига топшириш мажбуриятинигина ўз зиммасига олиб қолмасдан, шу блан бирга, Покистон армиясини ҳақиқатда чет давлат қўмондонлиги ихтиёрига топшириб қўйиш тўғрисида ҳам ўз зиммасига мажбурият олганлиги кўриниб турибди.

Ўрта Шарқда агрессив блок тузиш планларига Покистонни қўшиш тўғрисида музокаралар олиб бораётганлиги ҳақида Совет Ҳукумати нотасида қўйилган масалани Покистон Ҳукумати ўз нотасида бутунлай четлаб ўтган. Айни вақтда шу йил 19 февральда Карачида ва Анқарада э'лон қилинган расмий Покистон-Туркия ахборотидан ҳам, шунингдек Покистон бош министрининг юқорида эслатиб ўтилган суҳбатидан ҳам, Яқин ва Ўрта Шарқда Совет Иттифоқига ва Осиёнинг тинчликсевар мамлакатларига қарши ҳарбий блок тузилаётганлиги кўриниб турибди.

Аммо, шу нарса ма'лумки, Покистонга ҳечқандай ҳужум хавфи бўлаётганлиги йўқ, шу сабабли, Покистоннинг иштироки блан мазкур ҳарбий блокнинг тузилиши учун ҳечқандай сабаб топилиши мумкин эмас.

Покистон территориясида ажнабий давлатга ҳарбий базалар берилиши ҳам, шунингдек империализм агрессив кучларининг қуроли бўлган ҳарбий блокка Покистоннинг қўшилишини ҳам Покистонни мудофаа қилиш йўлидаги ҳечқандай манфаатлар тақозо қилмайди ва мамлакатнинг чинакам миллий манфаатларига асло мос келмайди. Бу тадбирлар Покистон халқига ҳечбир яхшилик келтириши мумкин эмас, чунки бошқа халқлар сингари Покистон халқи ҳам тинчлик бўлишидан, ўз мустақиллигининг сақланишидан, ўз фаровонлигининг оширилишидан манфаатдордир. Шу айтилганларга биноан, Совет Ҳукумати шу нарсага э'тиборни жалб қилишни зарур деб ҳисоблайдики, Покистоннинг мазкур блокда иштирок қилиши ва америка қуролли кучларига Покистон территориясида ҳарбий базалар берилиши Совет-Покистон муносабатларига зарар етказмаслиги мумкин эмас ва бундай аҳвол учун жавобгарлик Покистон Ҳукумати устига тушади».

М. С. А. Бейг жаноблари, шу нотанинг текстини Покистон Ҳукуматига топшираман, деди.

Грузия Компартияси Марказий Комитетининг пленуми

ТБИЛИСИ, 27 март. (ТАСС). Грузия Компартияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум ишларида маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари, МТС ва совхозларнинг директорлари, колхозларнинг раислари, қишлоқ хўжалиги илғорлари, фан ходимлари иштирок қилдилар. Пленум Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Мзаванадзенинг КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми ва яқинда бўлиб ўтган Пленуми қарорларининг қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Республикада КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорини амалга ошириш соҳасида бирмунча ишлар қилинган. Броқ, кўптормоқли қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини янада юксалтириш учун мавжуд катта имкониятлардан ҳали ҳам етарли равишда фойдаланилмаётир. Грузия қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги бирқанча жиддий камчиликлар очиб ташланди.

Пленум республика партия, совет ва қишлоқ хўжалиги органларининг иш услубида рўй бераётган жиддий камчиликларга айниқса диққатни жалб қилди. Бу органлар жуда кўп қарорлар қабул қилиш, кўрсатмалар, директивалар бериш блан овора бўлиб кетиб, қабул қилинган қарорларнинг ижросини текширишни та'минламаётирлар. Мцхета район партия комитетининг секретари ўртоқ Сехниашвили, Абхазия партия обкомининг секретари ўртоқ Гегешидзе, Жанубий Осетия партия обкомининг секретари ўртоқ Кузнашвили Грузия ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг канцеляриячилик-бюрократчилик методи блан раҳбарлик қилишдан ҳали ҳам воз кечмаганлигини қаттиқ танқид қилдилар.

Грузия Компартияси Марказий Комитетининг пленуми қабул қилган қарорда конкрет тадбирлар белгиланган, бу тадбирлар айтиб ўтилган камчиликларни йўқотишга, республика қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини янада юксалтиришга қаратилган.

Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди. Пленум ўртоқ О. Д. Гоциридзени Грузия Компартияси Марказий Комитетининг секретари қилиб сайлади.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ НАЗАРИЯСИНИ ЎРГАНУЧИЛАРГА ЁРДАМ

Лениннинг кооператив плани ва Коммунистик партиянинг бу планни амалга ошириш учун кураши

Майда деҳқон хўжалигини социализм асосларида қайта қуриш — пролетариат ҳокимиятни қўлга олганидан кейин социалистик қурилишнинг энг қийин вазифасидир. Ана шу буюк вазифа Коммунистик партиянинг йўлбошчиси В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган кооператив планда—деҳқонлар оммасини социалистик қурилиш ишига жалб этишдан иборат улуғ планда назарий жиҳатдан асослаб берилди.

В. И. Ленин кооператив планини ишлаб чиқиш вақтида илмий коммунизм асосчиларининг кўрсатмаларига таянди. Маркс ва Энгельс тарқоқ ҳолдаги деҳқон хўжаликларини йирик социалистик деҳқончилик йўлига тушириш майда деҳқонларни зўрлик блан экспроприация қилиш йўли блан эмас, балки ихтиёрий суратда, тараққиётнинг социалистик йўлига ўтиш зарур эканлигига уларни ишонтириш воситаси блан амалга оширилиши лозим деб ҳисобладилар.

Энгельс 1886 йил январь ойида Бебельга юборган мактубида бундай деб ёзган эди: «...Коммунистик хўжаликка ўтиш вақтида биз ўткинчи звено сифатида кооператив ишлабчиқаришни кенг миқ'ёсда қўлланишимиз керак,—Маркс ва мен бунга ҳечқачон шубҳа қилмаган эдик. Аммо иш шундай қўйилиши керакки, жамият, бинобарин, биринчи даврда давлат ишлабчиқариш воситаларини ўз мулки қилиб сақлаши керак ва шундай қилиб, кооператив ширкатининг хусусий манфаатлари умуман бутун жамиятнинг манфаатларидан устун бўлаолмас эди» (К. Маркс. Ф. Энгельс. Асарлар. XXVII том, 524 бет).

Илмий коммунизм асосини қурган кишилар қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуришнинг умумий йўлларинигина кўрсатиб берган эдилар. В. И. Ленин ва унинг ишларининг давомчиси И. В. Сталин ана шу энг муҳим масалани янада кенгроқ ишлаб чиқдилар ва конкретлаштирдилар.

Кўпмиллионли деҳқонлар оммасини социалистик қурилишга жалб этишдан иборат ленинча кооператив планнинг амалга оширилиши партиямизнинг янги жамият қуриш йўлидаги курашида жуда муҳим тарихий давр бўлди. СССРда колхоз тузумининг ғалабаси ва халқ демократияси мамлакатларида кооператив ҳаракатининг муваффақиятлари—ленинча кооператив планнинг тантанаси бўлиб, унинг буюк ҳаётий кучини ва халқаро миқ'ёсда жуда катта аҳамиятга эга эканлигини исбот этади.

☆

В. И. Лениннинг кооператив плани мамлакатимизда социализм қуришдан иборат ленинча программанинг, иқтисодий жиҳатдан қолоқ Россияни қудратли социалистик давлатга айлантириш программасининг энг муҳим ажралмас қисмидир. Бу программа даставвал мамлакатни социалистик негизда индустриялашни, оғир саноатни ҳартомонлама ривожлантиришни, бутун халқ хўжалигини электрлашни кўзда тутар эди. Коммунизм,—деган эди В. И. Ленин,—Совет ҳокимияти плюс бутун мамлакатни электрлаштириш демакдир.

Социализм қурилиши социалистик саноатни ҳартомонлама ривожлантириш блангина чекланиб қолаолмас эди. Бу қурилиш деҳқончиликни ҳам муқаррар ўз доирасига олиши керак эди. Социалистик қурилишнинг ленинча программаси қишлоқ хўжалигини кооператив, социалистик негизларда қайта қуришни ва мамлакатда маданий революцияни амалга оширишни ҳам кўзда тутар эди.

Социализм қурилишининг оламшумул тарихий вазифалари бутун халқ хўжалигида ишлабчиқариш воситаларини умумлаштиришни, шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам социалистик ишлабчиқариш муносабатларини ўрнатишни об'ектив зарурат сифатида талаб этар эди. Саноатда ишлабчиқариш воситаларини умумлаштириш капиталистларни экспроприация қилиш ва уларнинг хусусий мулки бўлган корхоналарини давлат ихтиёрига, я'ни бутун халқ ихтиёрига топшириш йўли блан амалга оширилган эди. Аммо, кўп сонни ташкил этган майда ва ўрта ишлаб чиқарувчилар синфи мавжуд бўлган қишлоқ хўжалигига нисбатан Совет давлати зўрлик блан экспроприация қилиш методини қўлланаолмас эди, чунки бу ҳол ишчилар синфи блан деҳқонларнинг иттифоқини бузиб юборар ва, бинобарин, совет тузумини ҳалокатга дучор қилар эди.

В. И. Ленин ғалла солиғи тўғрисидаги асарларида ва машҳур кооператив планида социализм учун курашнинг энг қийин масалаларидан бирига, я'ни ҳокимиятни қўлга олиш даврида ва социалистик қурилиш даврида ишчилар синфи ва унинг партияси деҳқонларга, майда ва ўрта якка ишлабчиқарувчиларга нисбатан қандай муносабатда бўлиши керак, деган саволга жавоб берди. И. В. Сталин «СССРда социализмнинг иқтисодий проблемалари» номли асарида ёзганидек, Лениннинг жавоби барча коммунистик ва ишчи партиялар учун қисқача баён қилинган қуйидаги қўлланмалардан иборат: биринчидан, ҳокимиятни олиш учун қулай шароитларни қўлдан чиқармаслик керак, капитализм кўпмиллиондан иборат майда ва ўрта якка ишлаб чиқарувчилар аҳолисини хонавайрон қилаолишини пайтини кутиб турмасдан, пролетариат ҳокимиятни қўлга олиши керак; иккинчидан, саноатдаги ишлабчиқариш воситаларини экспроприация қилиб, уларни умумхалқ мулки қилиб бериши керак; учинчидан, майда ва ўрта якка ишлабчиқарувчиларни эса аста-секин ишлабчиқариш кооперативларига, я'ни йирик қишлоқ хўжалик корхоналарига—колхозларга бирлаштириш керак; тўртинчидан, индустрияни ҳартомонлама ривожлантириш ва колхозларни йирик ишлабчиқаришнинг ҳозирги замон техника базасига қуриш керак, аммо колхозларни экспроприация қилмасдан, балки, аксинча, уларни биринчи даражали тракторлар ва бошқа машиналар блан зўр бериб та'минлаш керак; бешинчидан, шаҳар блан қишлоқни, саноат блан қишлоқ хўжалигини иқтисодий жиҳатдан жипслаштириш учун, деҳқонларнинг шаҳар блан иқтисодий алоқа қилиши учун **бирданбир ма'қул** форма сифатида товар ишлаб чиқаришни (олди-сотди орқали қилинадиган айирбошлашни) ма'лум вақтгача сақлаб қолиш ва совет савдосини, давлат ҳамда кооператив-колхоз савдосини кенг суратда ривожлантириб, ҳамма ва ҳарқандай капиталистларни товар оборотидан суриб чиқариш керак.

В. И. Ленин мамлакат халқ хўжалигини тиклаш даврида давлат ва кооператив савдосини ривожлантиришни асосий звено деб ҳисоблади. Коммунистик партия ҳамма тормоқларни эгаллаш учун ана шу звенони қўлда тутиш керак эди. Савдо-сотиқ ўрта деҳқонларнинг талабларини қондириш, ишчилар синфи та'минотини яхшилаш, ишчилар синфи блан деҳқонлар ўртасидаги алоқани кучайтириш ва ишчилар синфи диктатурасини мустаҳкамлаш имконини берди.

Буларнинг ҳаммаси капитализмдан социализмга ўтиш даврида Коммунистик партия ва Совет давлатининг ўзига хос характерини белгилаб берар эди. В. И. Ленин ишлаб чиққан ва РКП(б)нинг 1921 йилда бўлиб ўтган X с'езди қабул қилган янги иқтисодий сиёсат (нэп) СССРда социализм қурилишини та'минлаган ана шундай бирдан-бир тўғри сиёсат эди.

Янги иқтисодий сиёсат деҳқонларнинг аҳволини яхшилаш ва қишлоқ хўжалигидаги ишлабчиқариш кучларини ривожлантириш юзасидан амалий тадбирларни юзага чиқаришни кўзда тутар эди. Ҳарбий коммунизм даврида жорий қилинган ғалла развёрсткаси ўрнига ғалла солиғи қабул қилинди. Шу блан бирга деҳқонлар солиқни тўлаб бўлганларидан кейин ўзларидаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини эркин сотишларига йўл қўйилди. Савдо-сотиқ соҳасидаги ма'лум эркинлик деҳқонларнинг хўжалик жиҳатдан манфаатдорлигини оширди, қишлоқ хўжалигини тез ривожлантириш учун шароит вужудга келтирди.

Ана шу асосда давлат саноати тиклана бошлаши, хусусий капитал суриб чиқарилиши керак эди, социализмнинг иқтисодий асоси бўлган қудратли индустрияни вужудга келтириш учун, мамлакатда капитализм қолдиқларига қарши қат'ий ҳужумга ўтиш учун куч ва воситаларни тўплаш керак эди. Шундай қилиб нэп пролетар давлатининг капиталистик элементларни енгишга ва хўжаликнинг социалистик системасини шаҳар блан қишлоқ ўртасида бевосита маҳсулот айирбошлаш йўли блан эмас, балки бозор орқали фойдаланиш йўли блан барпо қилишга қаратилган алоҳида сиёсати эди.

Коммунистик партия янги иқтисодий сиёсатни оғишмай изчиллик блан амалга оширди. Коммунистик партия нэп иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан социалистик экономиканинг пойдеворини қуриш, совет тузумининг мустаҳкам негизи бўлган ишчилар синфи блан меҳнаткаш деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлаш имкониятини тамомила та'минлайди деб ҳисоблади.

В. И. Ленин 1922 йил ноябрь ойида Москва Советининг пленумида нутқ сўзлади. Бу нутқ Коммунистик партия ва совет халқининг улуғ йўлбошчиси Лениннинг кўпчилик орасида сўзлаган сўнгги нутқи эди. Ишчи ва деҳқонларнинг дун'ёда биринчи социалистик давлати қурилишининг беш йиллик якунларини тўплаб, В. И. Ленин ўзининг илҳомбахш нутқини: «Нэп Россияси социалистик Россияга айланади» деган башоратли сўзлар блан тамомлади.

В. И. Ленин оғир касал бўлиб ётган вақтида «Кундалик дафтардан саҳифалар», «Кооперация тўғрисида», «Революциямиз тўғрисида», «Рабкринни қандай қилиб қайтадан ташкил этишимиз керак (Партия XII с'ездига таклиф)», «Оз бўлсин-у, соз бўлсин» номли сўнгги программ мақолаларини ёзди. Бу мақолаларда Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин ўтган йиллар ичида қилинган ишларнинг якунлари тўпланди ва мамлакатимизда социалистик жамият қуриш программаси ҳартомонлама асослаб берилди.

☆

В. И. Ленин мамлакатимизда социализмнинг ғалабаси тўғрисидаги та'лимотни ривожлантириб, майда деҳқон хўжаликларини йирик коллектив ишлабчиқариш изига, социализм изига кўчириш йўлларини марксизм тарихида назарий жиҳатдан биринчи марта ишлаб чиқди. В. И. Ленин «Кооперация тўғрисида» номли мақоласида ишчилар синфи диктатураси шароитидаги кооперациянинг капитализм шароитидаги кооперациядан принципиал фарқ қилганлигини кўрсатди. Капитализм шароитида кооперация коллектив капиталистик муассаса бўлиб, меҳнаткашларнинг монополистик капитал томонидан эксплуатация қилинишини енгиллаштиради. Совет ҳокимияти шароитида эса, аксинча, кооперация социализм қуришнинг кудратли воситаси бўлиб қолади. В. И. Ленин айтдики, совет тузуми шароитида кооператив корхоналари Совет давлати орқали ишчилар синфи ихтиёрида бўлган ишлабчиқариш воситаларига асосланиб қурилса, социалистик корхоналардан фарқ қилмайди. Совет ҳокимияти даврида кооперация жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

«Ҳақиқатан ҳам, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — давлатнинг йирик ишлабчиқариш воситаларининг ҳаммасига эга бўлиши, давлат ҳокимиятининг пролетариат қўлида бўлиши, бу пролетариатнинг миллион-миллион майда ва жуда ҳам майда деҳқонлар блан иттифоқи, бу пролетариатнинг деҳқонларга раҳбарлик қилаолиши ва ҳоказолар, — ана шуларнинг ҳаммаси кооперациядан, илгари биз савдогарчилик кооперацияси деб менсимай келган ва ҳозир янги иқтисодий сиёсат даврида ҳам ма'лум жиҳатдан менсимай қарашга ҳақимиз бўлган кооперациянинг бир ўзидан тўла социалистик жамиятни қуриб тугаллаш учун зарур бўлган нарсаларнинг ҳаммаси эмасми? Бу ҳали социалистик жамиятни қуриб бўлиш эмас, лекин бу шундай қуриб бўлиш учун зарур ва кифоя қиладиган нарсаларнинг ҳаммасидир» (В. И. Ленин. Асарлар, 33 том, 489 бет).

В. И. Ленин, Коммунистик партия деҳқонлар оммасининг социализм сари қиладиган ҳаракати деҳқонлар учун энг оддий, энг мақбул ва энг енгил йўл бўлган кооперация орқали боради деб ҳисобладилар. В. И. Ленин оммавий кооперативлаштириш тўғрисида бундай деб ёзган эди: «...биз хусусий манфаатни, хусусий савдо манфаатини бирга қўшиб олиб бориш йўлини, унинг давлат томонидан текширилиш ва контроль қилиниш йўлини, уни умумий манфаатга бўйсундириш йўлини топдикки, бу илгариги вақтда бирқанча социалистларнинг бошини қотирган масала эди» (Ўша том, 489 бет).

Шу блан бирга В. И. Ленин кооперациянинг буюк тарбиявий ролини кўрсатди. Деҳқонлар кооперация правлениеларининг, ревизия комиссияларининг, дўкон комиссияларининг ишларига қатнашиб, кооператив а'золарининг умумий йиғилишларида масалаларни муҳокама қилиб ва ҳал этиб, ишларни жамоатчилик йўли блан бошқаришга аста-секин кўникиб қоладилар, коллективизм малакасини ҳосил қиладилар.

В. И. Ленин меҳнаткаш деҳқонлар оммасини социалистик қурилиш изига жалб этишнинг мураккаб ва ўзига хос йўлларини назарий жиҳатдан асослаб берди, деҳқонларнинг социализм йўлида қиладиган ҳаракатининг бирдан-бир тўғри ташкилий формаси бўлган кооперациянинг аҳамиятини кўрсатди, деҳқончилик мамлакатида социализм сари қилинадиган ҳаракатнинг асосий усули сифатида қишлоқ аҳолисини кооперативлаштиришни ривожлантириш программасини белгилади. Лениннинг кооператив плани Коммунистик партия ва Совет давлатининг мамлакатимизда социалистик жамият қуриш соҳасида, майда товар деҳқон хўжалигини йирик коллектив ишлабчиқариш негизларида қайтадан тузиш соҳасида шундан кейинги даврда қилган ҳамма ишларига асос қилиб олинди.

В. И. Лениннинг «Кооперация тўғрисида» номли мақоласи э'лон қилинганидан кейин тез орада партиянинг XII с'езди чақирилди. 1923 йил апрель ойида бўлиб ўтган бу с'езд деҳқон хўжаликларини кооперативлаштириш Совет давлатининг бутун бир тарихий даврда-

Ғаллакорлар мажбурияти

Қуёш Паркент адрларини ўз нури блан қиздирабошлади. Қирларни кўмкўк майсалар қопламоқда. Ердан ҳовир кўтарилиб тобга келмоқда. Далаларда иш оммавий равишда қизиб кетди, тракторларнинг садолари янграмоқда. Ғаллакорлар мўл ҳосил етиштириш учун зиғир, буғдой ва арпани, хуллас экинларнинг ҳаммасини қисқа муддатда экиб олишлари керак.

Бу йил районда чигит ҳам экилади. Экин майдони кенгайиб, иш ҳажми ортган. КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми «Мамлакатда ғалла етиштиришни янада кўпайтириш тўғрисида ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш тўғрисида» муҳим қарор чиқарди. Жанговар программа блан қуролланган Паркент ғаллакорлари, механизаторлари ҳамкорликда ишлаб, қўриқ, бўз ерларни ўзлаштириш ишига киришдилар, у ерларга дон экинлари экиб, ҳосилни оширадилар. Ҳамма куч баҳори дон экишни муваффақиятли туғаллашга қаратилган.

Райондаги Молотов номли колхоз а'золари ўтган йили 1 минг 218 гектар ерга ғалла эккан бўлсалар, бу йил ғалла майдонини 1 минг 648 гектарга кўпайтирадилар. Пленум қароридан кейин Сталин номли, «Коммуна» ва бошқа колхозлар 1 минг 870 гектар қўриқ ва бўз ерга ғалла, асосан буғдой экишни планлаштирди. Ғаллакорлар бу йил ҳосилни ўтган йилга нисбатан 4 центнер кўпайтириш юзасидан оширилган мажбурият олиб, Оҳангарон ғаллакорларини социалистик мусобақага чақирдилар.

«Коммуна» колхози правленнеси ва партия ташкилоти ўз ишини Пленум қарори асосида қайта қурди ва янгича ишлайбошлади. Сиёсий-оммавий ишлар кучайтирилди. Бригадалар йириклаштирилди, уларнинг состави мустаҳкамланди. Коммунистлар ҳал қилучи участкаларда ишламоқдалар. Колхоз кузги буғдойнинг ҳар гектаридан 15 центнер, баҳори буғдойдан 16 центнердан ҳосил олишни планлаштирди. Колхознинг ўртоқ Меҳмон Сулаймонов бошлиқ бригада а'золари 375 гектар бўз ерни очиб ишга солмоқдалар. Бригада ғаллакорлари шу кунларда мўл ҳосил етиштириш тадбирларини амалга ошираётирлар.

Бошқа колхозларда ҳам ғаллачилик ана шундай ривожланади. Ғалланинг 85 проценти механизация асосида экилади. Булардан ташқари, картошка, сабзавотлардан ташқари, картошка, сабзавот экиш ишлари бажарилади. Район ғаллакорларининг олдида турган энг муҳим вазифа дон экишни қисқа муддатларда юқори сифатли қилиб ўтказишдан иборатдир.

Райондаги машина-трактор станциясининг механизаторлари бу йил пахтакорларга, ғаллакорларга, узумчиларга хизмат қилиши керак. Бу жиҳатдан МТС коллективи устига катта ва мас'улиятли вазифа юклатилган.

МТС ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши социалистик қишлоқ хўжалигимизни янада ривожлантиришда қудратли техникадан унумли фойдаланиш кераклигини алоҳида уқтириб ўтди. МТС ходимларининг Бутуниттифоқ мусобақасига қўшилган Паркент МТСи коллективи социалистик мусобақа асосида унумли ишлаб, дастлабки ютуқни қўлга киритди. Ремонт кўрсатилган муддатда тамомланди. Барча тракторлар ер ҳайдашга тахт қилиб қўйилди. Тирков асбоблари ремонтдан чиқарилди.

Яқинда бўлиб ўтган механизаторларнинг йиғилишида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг кейинги Пленуми қарори кенг муҳокама қилинди. Ҳарбир трактор бригадаси ва тракторчилар бир-бирларини социалистик мусобақага чақириб, янги ва оширилган мажбуриятлар олдилар. Тракторчиларнинг иштироки блан очиқ партия йиғилиши ҳам ўтказилди. МТС дирекцияси, партия ташкилоти илғорлар учун Кўчма қизил байроқ ташкил қилди.

Тракторчилар янги мажбуриятга мувофиқ, 15 от кучига эга бўлган ҳарбир трактор блан 480 гектар ерни ишлаб бериши керак. Бу, Паркент райони шароитида планда кўзда тутилганидан 150 гектар ортиқдир. Яқинда МТС совети ўтказилди. Совет баҳори дон экишни қисқа муддатда туғаллаш, кучли техникадан унумли фойдаланиш тадбирларини белгилади.

МТС нинг «Коммуна» колхозига хизмат қиладиган коммунист ўртоқ Миртожи Са'диев бошлиқ бригаданинг тракторчилари 100 гектар, Сталин номли колхоздаги ўртоқ Маҳмуд Нурматов бошлиқ бригада тракторчилари 100 гектар қўриқ ва бўз ерларни экин майдонига айлантириш мажбуриятини олдилар. Улар мажбуриятдаги қўриқ ва бўз ерларнинг дастлабки гектарини ишлашга киришдилар. Ўртоқ Эргаш Юнусов бошлиқ трактор бригадасининг механизаторлари ўтган йили Молотов номли колхозда мўл ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўшган эдилар. Колхозчилар ҳарбир меҳнат кунига 5,5 килограммдан дон олдилар. Тракторчилар бу йил ғалла ҳосилини 1,5 баравар ошириш учун курашмоқдалар.

МТСга партия чақириғи блан янги мутахассислар келди. 8 колхоз юқори ма'лумотли агроном блан та'минланди. Барча трактор бригадалари 2 сменада ишлашга кўчирилди. Булар кадрлар блан мустаҳкамланди. 22 киши механизация билим юртида ўқиб техникани пухта эгалламоқда.

МТС кўклам экишига пухта тайёрлик кўрди. Барча трактор бригадаси ўзлари хизмат қиладиган колхозларда ишни бошлаб юбордилар, асосий куч, қудратли техника ва бошқа ресурслар баҳори дон, чигит ва бошқа экинларни муваффақиятли, ўз вақтида экишга сафарбар этилган. Паркентлилар ўз мажбуриятларини шараф блан бажариб, мусобақада ғолиб чиқиш учун астойдил курашадилар.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Мева дарахтлари кесиб юборилмоқда

Қишлоқ хўжалик илғорлари республика кенгаши қатнашчилари пахтачилик, чорвачилик, пиллачилик ва бошқа тормоқларни ривожлантириш блан бирга, боғдорчиликни ҳам ривожлантиришга катта э'тибор беришни та'кидлаган эди. Кенгаш қатнашчилари бу йил республикада 6 минг 100 гектар ерга янгидан мева боғлари ва токзорлар барпо қилиш ва мавжуд боғ — токзорларни яхши парвариш қилиб, ҳосилни анча ошириш юзасидан мажбуриятлар олдилар.

Колхозларда янги боғлар барпо қилиш блан бирга, колхозчиларнинг томорқасида ҳам ҳархил мева дарахтлари ўстириш ва уларни яхши парвариш қилиш керак.

Сирдар'ё район Орловский қишлоқ советидаги Ильич номли колхозда илгари боғдорчиликка анча э'тибор қилинар эди. Колхознинг 25 гектар ерда боғи бўлиб колхозчиларнинг томорқасида ҳам ҳархил мева дарахтлари бор эди. Бу боғларда етишган мевалардан ҳатто Мирзачўл, Верхне-волинск районларининг аҳолиси ҳам баҳраманд бўлар эди. Эндиликда колхознинг боғи камайиб, 25 гектардан 17,5 гектарга тушиб қолди. 7,5 гектар токзор қаровсизликдан нобуд бўлиб кетди.

Бунинг устига томорқалардаги кўпгина мева дарахтлари ўзбошимчалик блан кесилиб ўтин қилинмоқда.

9-нчи бригаданинг а'зоси Санам Бекматова колхознинг мевалик еридан бултур томорқа ери олган эди. У, бу томорқага кириши блан 25 туп мева дарахтларидан 12 тупини кесиб, ўтин қилиб олди. Шунингдек, Ҳайит Раҳмонова 7 туп ўрикни, Иван Юшкин 3 туп, Александр Царенко 8 туп олича ва ўрикни, Аҳмад Зулфанов 4 туп шофтолини кесиб ўтин қилдилар.

Колхоз раиси Муллаев, партия ташкилотининг секретари М. Муродов, қишлоқ советининг раиси Тўхта Саримсақов ўртоқлар бу хил жиноий ҳаракатнинг олдини олиш уёқда турсин, бу ишга ўзлари бош бўлмоқдалар. Масалан, улар вақтида ўтин-кўмир ғамламаганликлари сабабли колхоз идорасини иситиш учун колхоз боғидаги дарахтларни кесиб ёқмоқдалар.

Район раҳбарлари, айниқса район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Раупов, мева дарахтларини сақлаш тўғрисида чиқарилган мажбурий қарор блан кифояланиб, бу қарорнинг жойларда тўла амалга оширилишига э'тибор қилмаётир.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Улуғ ғамхўрликка яраша фидокорона меҳнат қиламиз

1951 йилнинг куз ойларидан бири эди. Колхоз правлениеси мени колхоз фермасининг сут соғучиси қилиб тайинлади. Бу иш оддий, лекин мен учун жуда шарафли вазифа эди.

Шу йили, тажрибакор сут соғучиларнинг бевосита ёрдами блан сут соғиш планини ортиғи блан бажардим. Келаси йил ҳам ана шундай бўлди.

1953 йил эса, ҳамма совет кишилари каби мен учун ҳам катта ғалабалар йили бўлди. Колхозимизда мавжуд бўлган 154 соғин сигирдан 12 таси Ҳикоят Абдуллаевага, 13 бош сигир эса, менга топширилди. Ҳикоят Абдуллаева блан оширилган мажбурият олиб, социалистик мусобақани бошлаб юбордик.

Бу вазифани бажариш учун фермадаги ўртоқлар блан мустаҳкам, ҳамкорлик алоқасини боғладик.

Сигирларнинг емхашак, кунжара, кепак ва бошқа озиқликлар блан, шунингдек, техника асосида суғориш ишлари блан тўғри ва ўз вақтида та'мин этилишини кузатиш, уларнинг турар-жойларининг озодалигидан доимо хабардор бўлиб туриш мўл сут маҳсулоти олишнинг энг асосий гарови эди. Ана шунинг учун ҳам мен биринчи галда шу вазифаларнинг яхши йўлга қўйилишини назорат қилиб бордим. Бу ишларда фермадагиларга яқиндан ёрдам бердим.

Астойдил интилсанг мақсадга етасан киши. Менинг бу ҳаракатларим яхши натижа берабошлади. Соғилган сутнинг миқдори ойма-ойига ошиб борди.

Йилнинг охирида фермамиз мудири, биз олган сут маҳсулотини ҳисоблаб чиқиб:

— Назми, сен ўз мажбуриятингни ортиғи блан бажарибсан. 41030 литр ўрнига, колхозга 47494 литр сут топшириб, ишлабчиқариш планини 116 процент бажарибсан, деди.

Ҳикоят опа ҳам мендан қолишмаган эди. У, 37900 литр ўрнига 44843 литр сут топширган эди.

Колхоз бошланғич комсомол ташкилоти менинг бу хизматларим учун комсомоллар номидан ташаккур билдирди. Орадан кўп вақт ўтмай, Ўзбекистон комсомолининг XIV с'ездига делегат бўлиб сайланганлигимни эшитдим. Бу мен учун энг қувончли воқиа эди.

С'ездда, илғор, тажрибакор ёшлар блан: пахта усталари, завод ва фабрика новаторлари, машҳур пиллачилар, донгдор чорвадорлар, олимлар блан учрашдим. Уларнинг иш тажрибалари ҳақида суҳбатлашдим. Уларга ўз тажрибаларим ҳақида ҳам сўзлаб бердим. Колхозга катта таассуротлар блан қайтдим.

Коммунистик партиямиз ва совет ҳукуматимизнинг халқимиз фаровонлигини тинмай ошириб бориш тўғрисидаги қарорлари мени янгидан-янги муваффақиятларга янада илҳомлантирди.

1954 йил январь ойида олиниши лозим бўлган 3040 литр сут ўрнига 3500 литр, февраль ойида эса 3600 литр сут соғиб, ойлик планни ортиғи блан бажардим.

Яқинда менинг ҳаётимда яна бир қувончли воқиа юз берди. Колхозимизнинг умумий йиғилиши давом этаётган бир пайтда, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Эгамбердиев сўзга чиқиб, менинг муваффақиятларим ҳақида сўзлади ва ЎзЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғини топширди.

Ҳозир биз ҳамма сут соғучилар, социалистик мусобақани кенг равишда қизитиб юбордик.

Ўтган йили колхозимиз бўйича сут маҳсулоти олиш, давлат плани 110 процент бажарилган бўлса, бу йил ундан ҳам кўп сут маҳсулоти беришга аҳд қилганмиз.

Мен, Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукуматимиз доимо меҳрибонлик қилаётган совет замонасида меҳнат қилиш шон-шараф эканлигини чуқур ҳис қиламан. Бу йил жонажон колхозимизга 50.000 литр сут маҳсулоти топшираман. Барча совет халқлари қаторида ўзбек хотин-қизларини мана шундай бахтли ҳаётга, меҳнат қилиш ҳуқуқига эриштирган жонажон партиямизга, она Ватанимизга ҳарқанча, ташаккур билдирсак ҳам арзийди.

Назми МУҲИДОВА.

Калинин районидаги Сталин номли колхознинг сут соғучиси.

Эчкилардан кўпроқ тивит олайлик

Областимиз чорвачилигида эчкичилик ҳам анчагина салмоққа эга. Оҳангарон, Пскент, Паркент, Ўртачирчиқ ва бошқа кўпгина районларда эчкичилик тобора ривожланмоқда. Эчкилардан саноат учун энг қимматли бўлган жуда яхши тивит олинади.

Эчки асровчи хўжаликларни рағбатлантириш учун давлат томонидан катта имтиёзлар берилади. Масалан, биринчи тарашдан олинган ҳарбир килограмм тивит давлат мажбурияти юзасидан топшириладиган 4,8 килограмм жун ҳисобида қабул қилинади.

Броқ эчки жунини ўз вақтида тараш ва тивитни давлатга топшириш ишининг муҳимлигига қарамай, ўтган йил бу тадбир тўла амалга оширилмади. Натижада областимизда жун тайёрлаш плани бажарилмай қолди. Эчки жунини тараш ва тивит тайёрлаш иши айниқса, Мирзачўл, Паркент ва Гулистон районларида қониқарсиз ўтди. Район қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш органларининг раҳбарлари бу муҳим масалага жиддий э'тибор қилмадилар, улар колхозларга ёрдам бериш ўрнига ишни ўз ҳолига ташлаб қўйдилар.

Тошкент областида бу йил камида 80 центнер тивит тайёрланиши керак. Лекин, эчкилар жунини ўз вақтида тарашга тайёргарлик ишлари ёмон бораётир. Колхоз, МТС ва тайёрлаш ташкилотлари ходимлари ҳали ҳам бу ишга астойдил киришмаганлар. Эчкилар жуни жуда қисқа муддат ичида таралиши зарур, акс ҳолда ғанимат фурсат ўтиб кетади, тивит кам чиқади ва унинг сифати паст бўлади. Шунинг учун район партия ва совет ташкилотлари жун тараш иши устидан қаттиқ назорат олиб боришлари ва тивит топшириш планини сўзсиз бажариш чорасини кўришлари керак.

Д. АКРАМОВ.

Э. КАНЦЕПОЛЬСКИЙ.

Район ва шаҳар газеталаридан

20.303 сўм жамғарма

«Чирчиксельмаш» заводининг центробеж участкасидаги қуйиш агрегатларининг қуйилма тушадиган жойига ўрнатилган воронкаларнинг оғзи катта бўлганлиги учун суюқ металл тўкилиб ортиқча сарф бўлар эди.

Тобланадиган чўян цехининг бошлиғи ўртоқ Обрезков воронка технологиясини такомиллаштирди. Унинг новаторлик иши яхши натижалар берди. Мана шунинг натижасида бирнеча ўн тонналаб металл эритмалари тежалди ва 20 303 сўм маблағ жамғарилди.

(**«Сталин байроғи»**, Чирчиқ шаҳри).

Механизатор кадрлар

Бекободдаги экскаваторчилар мактаби ҳар йили юзлаб экскаваторчи кадрлар етиштириб чиқаради, уларнинг ҳаммаси ҳозир республикамиз областьларида ишламоқдалар.

Яқинда мактабнинг икки группасини 42 бульдозерчи ва скреперчи битириб чиқди. Ўқиш даврида Юрий Власенко, Илёсов каби кўпгина ўқучилар а'ло баҳо блан ўқидилар. Улар машина техникаси ва ундан фойдаланишни яхши ўргандилар. Мактабни муваффақиятли тамомлаган кўпгина ёш механизаторлар партия чақириғига қўшилиб, янгидан ўзлаштириладиган қўриқ ва бўз ерларга бориб ишлаш тўғрисида шаҳар комсомол комитетига ариза бердилар.

(**«Социалистический беговат»**, Бекобод шаҳри).

Чорвадорларнинг совғаси

Ховос районидаги Энгельс номли колхознинг илғор чорвадорлари сигирлардан бузоқ олиш ишига қизғин тайёрландилар.

Ўтган йили сигирларни болалатиш даврида 62 бош сигирдан 62 та соғлом бузоқ олган тажрибали чорвадор Султон Йўлдошев ва Турсунқул Иброҳимов ўртоқлар шу кунларда барча имкониятлардан фойдаланиб, сигир ва бузоқларни қишдан яхши асраб чиқариш учун ғайрат қилмоқдалар. Азамат чорвадор Султон Йўлдошев ўзи боқаётган 80 бош сигирдан ҳозиргача 40 бузоқ олди.

Йўлдошев ва Иброҳимов ўртоқлар сигирларни зоотехника кўрсатмалари асосида парвариш қиладилар. Шунинг учун ҳам улар боқаётган сигирлар семиз ва соғлом. Бу ўртоқлар колхоз чорвачилигини ривожлантиришда муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

(**«Меҳнат йўли»**, Ховос райони).

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштирамиз

Қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштириладиган районларга жўнаб кетаётган москвали комсомолларнинг Совет Иттифоқидаги барча комсомол ва ёшларга қарата қилган мурожаатини Ўртачирчиқ район комсомол-ёшлари ҳам қизғин кутиб олдилар.

Илғор «Ленин йўли» колхозининг комсомоллари мурожаатни ўз мажлисларида муҳокама қилдилар. Унда комсомоллар колхозда экин майдони қўриқ ва бўз ерлар ҳисобига 350 гектар кенгайтирилиши кераклигини кўзда тутиб, партия чақириғига жавобан ўзлари ишлаб турган участкадан янгидан ўзлаштириладиган ер участкаларига кўчиб бориб ишлашга қарор бердилар. Комсомоллардан Деҳқонбой Султонов, Абдураҳмон Отажонов, Деҳқонбой Ҳайдаров, Абдусолиҳ Тонгиров ўртоқлар колхознинг узоқ участкаларидаги бўз ва қўриқ ерларга кўчиб бориб ишлаш, у ерларда янги экинзорлар яратиш учун комсомол ташкилотига ариза бердилар.

(**«Мўл ҳосил учун»**, Ўртачирчиқ район).

Санатория ва курортларга путёвкалар

«Средазхиммаш» заводининг касаба союз комитети корхона меҳнаткашларининг соғлиғини сақлаш ва уларнинг яхши дам олишлари учун мамлакатимиздаги санатория ва курортларга 120 минг сўмлик путёвкалар сотиб олди.

Бу йил заводнинг 300 дан ошиқ ишчилари ва инженер-техник ходимлари ўз меҳнат отпускаларини санатория, курорт ва дам олиш уйларида ўтказадилар.

(**«Сталинское знамя»**, Чирчиқ шаҳри).

Катта ғамхўрлик

Совет ҳукумати ва коммунистик партия коммунизмнинг актив қуручиларини тарбиялаб ўстираётган кўп болали ва болали ёлғиз оналарга ғоят катта ёрдам кўрсатмоқда.

СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 18 август қарорига асосан Пскент районидаги ўнлаб кўп болали оналарга «Қаҳрамон она» деган фахрий унвон берилди ва юзларча оналар орден ва медальлар блан мукофотланди.

Райондаги кўп болали оналарга ой сайин ўн минг сўмлаб давлат пул нафақаси тўланмоқда. Фақат 1953 йилнинг ўзидагина кўп болали ва болали ёлғиз оналарга ҳаммаси бўлиб 1.029.125 сўм давлат нафақа пули тўланди.

(**«Пахта учун кураш»**, Пискент райони).

Кутубхона иши тубдан яхшилансин

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларга онг-билим беришда кутубхоналарнинг роли ғоят катта эканлиги ма'лум. Шу жиҳатдан олиб қараганда, Октябрь районидаги Нариманов номли кутубхона китобхон-меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган талабига тўла жавоб бермайди. У, районда энг кекса ва катта кутубхоналардан бири ҳисобланади. Лекин ана шундай кутубхонанинг доимий ўқучилари сони 350 кишидан ошмайди.

Нима учун? Чунки ўқучилар бу ердан истаган китобларини ўз вақтида топаолмайдилар. Бунинг сабаби даставал, китоб полкаларининг етишмаслиги, кутубхонада ҳукм суриб келаётган тартибсизликлар ва кутубхона ходимларининг ўз вазифаларига мас'улиятсизлик блан қараб келаётганликларидандир. Кутубхона фондидаги 17 минг 122 китобнинг кўп қисми уюм-уюм қилиб бойланиб оёқ остларига, шкаф устларига ва полкаларнинг орқаларига тартибсиз ҳолда ташлаб қўйилган. Шунинг учун ҳам бу ерга келган китобхонлар ўзлари учун зарур китобларни олиш учун анча вақтларини кутиш блан бекор ўтказадилар.

Кутубхонанинг ўқиш зали яхши жиҳозланмаган, портрет ва плакатлар блан безатилмаган. Кутубхона мудири М. Ҳакимова ва кутубхоначи Р. Бокохунова ўртоқлар ўз вазифаларига ўтакетган даражада мас'улиятсизлик блан қараб, китобхонларга яхши хизмат кўрсатмаётирлар. Бу ердан истаган газета, журналларни топиб бўлмайди. Бундан ташқари, кутубхона 1953 йилнинг уч ойи мобайнида ўқучиларга ҳеч қандай хизмат кўрсатмади. Кутубхона ходимлари бунга инвентаризация ўтказилганини сабаб қилиб кўрсатмоқдалар. Ваҳоланки, инвентаризация бунчалик узоқ вақтга чўзилган эмас. Мана шундай аянчли аҳволни кўра-билатуриб Октябрь район ижроия комитети маданият бўлими (мудири ўртоқ Абдураҳмонова)нинг ходимлари кутубхона ишидаги жиддий камчиликларни тезда бартараф қилиш устида ўйламаётирлар. Бу кутубхона китобхон-меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатадиган ҳақиқий маданий марказга айлантирилиши керак.

А. КАРИМОВ,

Т. ҲАМИДОВ.

ги энг муҳим иқтисодий вазифаси бўлиб қолади деб та'кидлади. Шу муносабат блан с'езд кооперациянинг ба'зи турларини ривожлантириш, деҳқонларга кредит беришни уюштириш, деҳқонлар хўжалик ҳамкорлигининг энг оддий формаларини вужудга келтириш соҳасидаги ишларни Коммунистик партия ва Совет ҳокимиятининг иқтисодий сиёсатида биринчи ўринга қўйди.

РКП(б)нинг XIII с'езди деҳқон аҳолисини кооперативлаштириш тўғрисидаги масалага янада катта аҳамият берди. Бу с'езд 1924 йилнинг май ойида бўлиб ўтди. С'езднинг «Кооперация тўғрисида» қабул қилган резолюциясида қуйидагилар та'кидлаб ўтилган эди: «Нэпга ўтиш кооперациянинг аҳамиятини ғоят оширади. Кооперация, пролетариатнинг ўз синфий душманлари устидан қозонган ғалабасидан кейин, айниқса майда деҳқон хўжалиги жуда кўп бўлган бизнинг мамлакатимиздек мамлакатда социализм қуриш ишида ҳечқачон ва ҳечқаерда бундай буюк ва ҳал қилучи аҳамиятга эга бўлмаган эди, бу деҳқон хўжалигини ташкилотнинг коллектив формалари орқали, я'ни матлубот ва ишлабчиқариш кооперацияси орқалигина социализмга олиб бориш мумкин, бундан бошқа ҳечқандай йўл йўқ» (КПСС с'ездлар, конференциялар, пленумларнинг резолюция ва қарорларида, I қисм, 844 бет, 1953 йил).

Партиянинг XIII с'езди ўз қарорларида қуйидагиларни та'кидлаб ўтди, янги иқтисодий сиёсат шароитида кооперациянинг аҳамияти унинг хусусий капиталга қарши, бозорни эгаллаш ва уни уюштириш учун курашда ўйнайдиган ролидагина эмас, балки кооперациянинг аҳамияти яна шундан иборатки, у деҳқонларни ишлаб чиқаручилар сифатида ташкил этиши лозим. С'езд кооператив қурилишининг ғоят муҳим эканлигини қайд қилиб, экономика соҳасида социалистик хўжалик сари бундан буён қилинадиган ҳаракат икки параллель момент блан, я'ни йирик давлат саноат тараққиётининг муваффақиятлари блан ва аҳолини кооперативлаштириш муваффақиятлари блан белгиланади, деб кўрсатди. Қишлоқ хўжалик кооперацияси соҳасида,—деб кўрсатилади с'езд қарорида,— асосий э'тибор ишлабчиқариш-маҳсулот сотиш бирлашмаларининг таркиб топаётган формаларини ривожлантиришга, қишлоқ хўжалигининг коллектив шаклларини уюштиришга қаратилиши лозим.

Кооператив ҳаракатини ҳартомонлама ривожлантириш ва капиталистик элементларни суриб чиқариш мақсадида давлат саноати ва кредит муассасаларининг кооперацияга нисбатан иқтисодий раҳбарлигини кучайтириш вазифаси РКП(б)нинг XIV конференциясида ва партиянинг XIV с'ездида ҳам кескин қилиб қўйилди.

Коммунистик партия В. И. Лениннинг кўрсатмаларини Ленин ишларининг улуғ давомчиси И. В. Сталиннинг раҳбарлиги остида бажараборгиб, ишчилар синфининг меҳнаткаш деҳқонлар блан иттифоқини тобора мустаҳкамлади, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлар оммасини оғир саноатни ҳартомонлама ривожлантиришга ва аҳолини кооперативлаштиришга сафарбар қилди. Коммунистик партиянинг кооператив ҳаракатини ривожлантириш йўлида олиб борган курашининг натижалари партиянинг 1927 йил декабрь ойида бўлиб ўтган XV с'ездида якунланди. С'езд ўз қарорида қуйидагиларни та'кидлади: «Ўтган йиллар, айниқса кейинги йилларнинг тажрибаси Лениннинг кооператив плани бутунлай ва тамомила тўғри эканлигини исбот этди. Бу планга мувофиқ социалистик индустрия майда деҳқон хўжалигини кооперация орқалигина социализм йўлидан олиб боради, муомала процесси орқали янада кўпроқ даражада, ишлабчиқаришнинг ўзини қайтадан тузиш ва уни янги техника асосида (электрлаштириш ва ҳоказолар) умумлаштирилган йирик хўжаликка бирлаштириш орқали ҳам якка ва тарқоқ ишлаб чиқариш хўжалигини бартараф қилиб, социализм йўлидан олиб боради» (КПСС резолюция ва қарорларда, II қисм, 355 бет, 1953 йил).

Партиянинг XV с'езди қишлоқ хўжалигини коллективлашни ҳартомонлама ривожлантириш тўғрисида қарор чиқарди. С'езд колхоз ва совхозларни кенгайтириш ҳамда мустаҳкамлаш планини белгилади ва қишлоқ хўжалигини коллективлаш учун кураш усуллари тўғрисида аниқ кўрсатмалар берди.

☆

Партия XV с'езди қишлоқ хўжалигини коллективлаш йўлини белгилади. Бу эса Коммунистик партиянинг ленинча кооператив планни амалга ошириш учун олиб борган курашида энг муҳим давр бўлди. Қишлоқ хўжалигини коллективлаш юзасидан Коммунистик партия томонидан И. В. Сталин раҳбарлиги остида ишлаб чиқилган план деҳқонларни ишлабчиқариш кооперативларига — колхозларга оммавий суратда бирлаштиришни кўзда тутди. Бу план колхоз қурилишининг асосий ва энг муҳим звеноси қишлоқ хўжалик артели эканлигини кўрсатди, қулоқларни чеклаш ва суриб чиқариш сиёсатидан уларни синф сифатида тугатиш сиёсатига ўтиш зарур эканлигини асослаб берди. Бу планда қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайтадан қуришда таянч пунктлари бўлган машина-трактор станцияларини ташкил этишга кўп э'тибор берилди.

Партиянинг қишлоқ хўжалигини коллективлаш ишларини ҳартомонлама ривожлантирганлиги троцкийчилар ва бухаринчиларни қаттиқ ғазаблантирди. Троцкийчилар кооперациянинг социалистик табиатини инкор қилдилар, ишчилар синфи ва унинг партияси сафларида деҳқонлар асосий оммасини социалистик қурилиш йўлига жалб этиш мумкин эканлигига ишончсизлик туғдирмоқчи бўлиб уриндилар. Бухаринчилар ленинча кооператив планнинг моҳиятини бузиб, колхозларнинг социалистик табиатини инкор қилдилар ва колхозларни кооперациянинг та'минот-мол сотучи формаларига қарама қарши қўйдилар.

Коммунистик партия колхозларни кооператив ҳаракатга қарама-қарши қўйишнинг антиленинчилик характерини И. В. Сталин бошчилигидаги Марказий Комитетнинг раҳбарлиги остида фош қилди ва колхозлар кооперациянинг олий шакли эканлигини исбот этди.

«Қўштирноқсиз айтганимизда, — деб ёзган эди И. В. Сталин, — қишлоқнинг социалистик тараққийсининг катта йўли Лениннинг кооператив планидан иборатдир, бу план қишлоқ хўжалик кооперациясининг қуйи (та'минот-мол сотучи) формасидан тортиб то юқори (ишлабчиқариш-колхоз) формасигача ҳамма формаларини ўз ичига олади. Колхозларни кооперацияга **қарама-қарши қўйиш** — ленинизмни масхара қилиш ва нодонлигингни иқрор қилиш демакдир» (Асарлар, 12 том, 147 бет).

Социалистик саноатнинг муваффақиятлари, колхоз ва совхозларнинг ўсганлиги, ишчилар синфи блан меҳнаткаш деҳқонлар иттифоқининг мустаҳкамланганлиги ёппасига коллективлаш учун иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан зарур бўлган шароитни вужудга келтирди. Совет ҳукумати 1929 йилнинг охирида ёппасига коллективлаш асосида қулоқларни синф сифатида тугатиш сиёсатини амалга оширабошлади. Ерни ижарага бериш ва кишиларни ёллаш тўғрисидаги қонунлар бекор қилинди, деҳқонларнинг қулоқлар ихтиёридаги чорва моллар, машиналар, асбоб-ускуналарни колхозлар фойдасига мусодара қилиб олишларига руҳсат берилди. Қулоқлар экспроприация қилинди.

Қишлоқ хўжалигини коллективлаш ўз оқибатлари жиҳатидан 1917 йил октябрьдаги революцион ўзгаришга баравар бўлган буюк революцион ўзгариш эди. Мамлакатимизнинг қишлоқ хўжалигида 8 — 10 йил мобайнида буржуа-якка деҳқончилик тузумидан социалистик колхоз тузумига ўтилди. Бизнинг мамлакатимизда ягона иқтисодий асос, я'ни шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам ишлабчиқариш воситаларининг социалистик мулклиги қарор топди. Қишлоқ хўжалигини коллективлаш ленинча кооператив планининг чинакам тантанаси бўлди.

Қишлоқда эски ишлабчиқариш муносабатлари ўрнига янги, коллектив ишлабчиқариш муносабатларининг ўрнатилганлиги қишлоқ хўжалигидаги ишлабчиқариш кучларини ғоят тез ривожлантириш учун, мамлакатимизнинг бутун халқ хўжалигини янада зўр бериб юксалтириш учун, Совет давлатининг мудофаа қувватини янада кўп мустаҳкамлаш учун имконият вужудга келтирди. Колхоз тузумининг ғалабаси натижасида бизнинг қишлоқ хўжалигимиз дун'ёда энг йирик ва энг кўп машиналаштирилган хўжаликка айланди.

Оғир индустриянинг қудратли пойдевори негизида мамлакатимизнинг қишлоқ хўжалиги хозирги зомон техникаси блан тобора кўп та'минланмоқда. 1954 йилнинг бошига келганда МТСлар ихтиёрида ўн беш от кучига эга бўлган 1 миллиондан ортиқ трактор, шу жумладан 460 минг дизель трактор, 270 минг дон комбайни, 450 мингга яқин дон трактор сеялкаси, 260 мингдан ортиқ трактор сенокосилкаси ва бошқа кўпгина янги машиналар бор эди.

Социалистик қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти тўхтовсиз ортмоқда, товар маҳсулоти кўпаймоқда, колхозларнинг ва колхозчиларнинг даромадлари ошиб бормоқда. Фактлар йирик социалистик ишлабчиқаришнинг майда товар ишлабчиқаришига нисбатан ва хусусий капиталистик йирик қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришига нисбатан ғоят устун эканлигини яққол исбот этади.

Кўпйиллик тажриба колхоз тузумининг буюк ҳаётий кучини очиқ-равшан кўрсатди. Бизнинг колхозларимиз Улуғ Ватан урушининг оғир машаққатларига шараф блан бардош бердилар ва армияни ҳамда аҳолини озиқ-овқат блан, саноатни эса хомаш'ё блан тўхтовсиз та'минладилар. Урушдан кейинги даврда колхоз тузуми совет деҳқонларига уруш етказган жароҳатларни қисқа вақт ичида даволаш ва жамоат хўжалигини тобора ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш имконини берди. Асосий қишлоқ хўжалик экинлари майдони ва ҳосили миқдори жиҳатидан урушдан аввалги даражадан ҳам ўзиб кетилди.

Аммо КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми та'кидлаб ўтганидек, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг ҳозирги аҳволи аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, енгил ҳамда озиқ-овқат саноатининг хомаш'ёга бўлган ва тўхтовсиз ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўла қондираолмаётир, қишлоқ хўжалигининг техникасига ва колхоз тузумидаги мавжуд имкониятларга мос келмаётир.

Партия Марказий Комитети сентябрь Пленуми ва КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми қишлоқ хўжалигидаги энг муҳим тормоқларнинг кейинда қолиш сабабларини очиб ташлади, яқин 2—3 йил ичида қишлоқ хўжалигини кескин суратда ривожлантиришдан иборат конкрет программани чизиб берди. Колхоз ишлабчиқаришини ривожлантиришда колхоз ва колхозчиларнинг иқтисодий манфаатдорлигини ошириш тадбирлари белгиланди ва бу тадбирлар амалга оширилмоқда.

Марказий Комитетнинг сентябрь Пленумидан буён ўтган давр ичида МТС ва колхозларни кадрлар блан мустаҳкамлаш ҳамда қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини кучайтириш соҳасида анча иш қилинди. 100 мингдан ортиқ агроном ва зоотехник, шунингдек 23 минг инженер ва техник МТСларга юборилди.

Мамлакатимизда халқ исте'моли моллари ишлабчиқаришни анча ошириш учун бутун қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг асоси бўлган дон хўжалигини янада ривожлантириш жуда катта аҳамиятга эгадир. КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми дон етиштиришни кескин суратда ошириш вазифасини қўйди. Ҳосилни кўпайтириш блан бир қаторда Қозоғистон, Сибирь, Урол районларида, шунингдек Волгабўйи ва Шимолий Кавказ районларида қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳам дон етиштиришни кўпайтиришнинг катта резервларидан биридир. Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш — умумхалқ вазифасидир. Кенг меҳнаткашлар оммаси ва биринчи галда, Совет Иттифоқидаги барча областьлар ҳамда республикаларнинг ёшлари бу вазифани ҳал этиш учун отландилар. Бу эса совет кишилари партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасидаги тадбирларини астойдил қўллаб-қувватлаётганликларини яққол исбот этади.

☆

Лениннинг кооператив плани ва бу планни СССРда амалга ошириш тажрибаси халқаро миқ'ёсда жуда катта аҳамиятга эгадир. Бизнинг мамлакатимизда ленинча кооператив планни амалга ошириш мақсадида биринчи марта вужудга келтирилган колхоз тузуми бутун дун'ёдаги меҳнаткаш деҳқонлар оммасига қашшоқликдан ва помешчик-капиталистик асоратдан қутилишнинг бирданбир тўғри йўлини кўрсатади.

Халқ демократияси мамлакатларининг миллионларча меҳнаткашлари В. И. Ленин кўрсатиб берган ва Совет Иттифоқида социалистик қурилиш тажрибаси блан синаб кўрилган йўлдан олға бормоқдалар. В. И. Ленин бизнинг коммунистик хўжалик қурилишимиз келгусидаги социалистик Европа ва Осиё учун намуна бўлиб қолади деб башорат қилган эди. Лениннинг донишмандлик блан айтган ана шу сўзлари амалга ошмоқда.

Халқ демократияси мамлакатларининг коммунистик ва ишчи партиялари ишчилар синфи блан меҳнаткаш деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқи сиёсатини амалга ошириб, шаҳар ва қишлоқда социализм қуриш вазифаларини муваффақиятли суратда ҳал этмоқдалар. Халқ демократик тузуми қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини ривожлантиришда меҳнаткаш деҳқонларга ҳартомонлама ёрдам бериш соҳасида кўп тадбирларни амалга оширмоқда. Европадаги халқ демократияси мамлакатларида ҳозирнинг ўзида юзлаб машина-трактор станциялари ташкил этилди.

Халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткаш деҳқонлари йирик коллектив хўжаликларнинг майда якка деҳқон хўжаликларига нисбатан ғоят устун эканлигини ўз тажрибаларида яққол кўриб, ишлабчиқариш бирлашмаларини тузиш йўлига қат'ий суратда ўтмоқдалар. Социалистик сектор ҳозирнинг ўзидаёқ қишлоқ хўжалигида мустаҳкам позицияларни эгаллади. Болгарияда кооператив ва давлат хўжаликлари 1953 йилда мамлакатда ҳайдаб экин экиладиган ерларнинг 60 процентидан кўпроғини бирлаштирди. Чехословакиядаги қишлоқларнинг 58 процентида ишлабчиқариш кооперативлари бор. Польшада бутун экин майдонининг салкам 26 проценти, Венгрияда салкам 32 проценти социалистик сектор (давлат хўжаликлари ва ишлабчиқариш кооперативлари) ихтиёридадир.

Хитой қишлоқларида ҳам кооператив ҳаракати йил сайин кучайиб бормоқда.

Марксизм-ленинизмнинг шаҳар ва қишлоқдаги бутун ижтимоий ҳаётни социалистик асосларда қайта қуриш тўғрисидаги та'лимоти барча мамлакатлардаги меҳнаткашларга янги, бахтли ҳаёт учун кураш йўлини кўрсатиб беради.

К. НЕМАКОВ,

Тарих фанлари кандидати.

Қорасув районидаги «Коминтерн» колхозида парник хўжалиги намунали йўлга қўйилган. **Суратда:** (ўнгдан) парник хўжалиги илғорларидан ўртоқ **М. Юнусова** карам кўчатини гўнг-чиринди тувакчасига ўтқазаётир. Колхознинг теплицага эккан редиска, бодринг, пиёзлари етилди ва Тошкент шаҳридаги дўконларда сотилмоқда. Колхозчи ўртоқ **С. Муҳамедхонова** кўк пиёзни сортлаб боғлаётир.

В. Салов фотоси.

Ўзбек хирурги—медицина фанлари доктори

Улуғ рус олими И. П. Павловнинг илғор та'лимотига асосланган совет медицина фани ҳархил касалликларни даволаш учун янги хил дорилар ва даволаш усуллари топишда катта муваффақиятларга эришди. Совет медицина фанини ривожлантиришда Ўзбекистон медицина олимлари ҳам катта ишлар қилмоқдалар.

В. М. Молотов номли Тошкент медицина институти умумий хирургия кафедрасининг раҳбари Х. Ғ. Ғафуров перитонит (қорин бўшлиғидаги а'золарни қоплаб турувчи парданинг яллиғланиши) касаллигини даволашда энг та'сирли даволаш усулларини ишлаб чиқиб, ҳозирги замон медицинаси, хусусан хирургия олдида турган муҳим масалалардан бирини ҳал қилди.

Перитонит хирургия касалликлари ичида энг оғир ҳолатлардан бўлиб, у қорин бўшлиғидаги а'золарнинг касаллиги ёки уларнинг жароҳатланиши натижасида тешилиб кетиб, ундаги модданинг қорин бўшлиғига тушиши туфайли пайдо бўлади. Бу касалликни даволаш кўп вақтлардан бери врачларни қизиқтириб келади. Перитонит касаллиги илгари вақтларда беморнинг қорнини ингичка найча блан тешиш, бемор томиридан қон олиш, унга овқат бермай оч сақлаш, опий (кўкнори) ичириш ва, ниҳоят, касалга зулук солиш каби усуллар блан даволанар эди. Ба'зи вақтларда бундай беморларга 100 га яқин зулук солар эдилар. Аммо бу даво чоралари унчалик ёрдам бермай, беморларнинг деярлик 90 проценти нобуд бўларди. Ўтган асрнинг 80-нчи йилларидан бошлаб перитонит касали операция йўли блан даволанабошланди. Бу усул биринчи бўлиб рус хирурглари томонидан қўлланилди ва яхши натижалар берди. Айниқса сўнгги вақтларда перитонит касаллигини даволашда кучли антибиотик (пенициллин) дорилардан фойдаланиш бу касалликни анчагина муваффақиятли даволашга имкон берди. Бу соҳада совет олимлари катта муваффақият қозондилар. Аммо перитонит проблемаси ҳали мукаммал ҳал бўлмаган эди. Масалан, бу касаллик вақтида ички а'золарда ва айниқса марказий нерв системасида пайдо бўладиган морфологик ўзгаришлар яхши текширилмаган, ҳозирги замон илғор медицина фанининг асоси—И. П. Павловнинг талимоти нуқтаи назаридан касалликнинг патогенези (касаллик вақтида организмда бўладиган ўзгаришлар) чуқур ўрганилмаган ва касалликнинг комбинациялаштирилган (ҳархил даволаш усулларини бирга қўшиш) усул блан даволаш яхши ишланмаган эди.

И. П. Павловнинг та'лимотига кўра, ҳарбир а'зонинг касаллиги шу а'зонинг ўзига хос касаллик бўлибгина қолмай, бунда киши организми бутунича касаллик ҳолатини кечиради, я'ни организмдаги бошқа а'золарда ҳам ма'лум даражада ўзгаришлар пайдо бўлади. Бунда нерв системасининг, хусусан унинг олий қисми — бош мия қобиғининг иштироки катта роль ўйнайди. Шунга кўра касаллик вақтида нерв системаси ва унинг энг муҳим қисми—бош мия қобиғида ҳам ўзгаришлар юзага чиқади. Х. Ғ. Ғафуров ўзининг перитонит касаллиги устидаги илмий ишида улуғ олимнинг бу та'лимотини фактлар блан яна бир марта исбот қилди. У 100 га яқин ҳайвонда (итларда) суни'й равишда перитонит касаллиги ҳосил қилиб, бу ҳайвонларнинг ички а'золарини микроскоп орқали текширди ва уларда патологик (касаллик) ўзгаришлар пайдо бўлганини аниқлади. Бу тажрибанинг шуниси муҳимдирки, бунда Х. Ғ. Ғафуров биринчи бўлиб перитонит касаллигида бош мия қабиғини текширди ва унда патологик ўзгаришлар пайдо бўлишини топди. Х. Ғ. Ғафуров ўзининг бу илмий иши ва бирнеча йил давомида оғир перитонит касаллиги блан оғриган кўпгина касалларни операция йўли блан даволашдаги тажрибалари асосида касалликнинг патогенезини жуда чуқур ўрганди ва бу касалликка нисбатан энг та'сирли даво чораларини ишлаб чиқди. Унинг аниқлашича, перитонит касаллиги илгари олимлар ўйлаганидек, қорин бўшлиғидаги парданинг, ҳатто ундаги а'золарнинггина касаллиги бўлмай, у бутун организмнинг оғир касаллигидир. Бу касалликда энг кўп даражада нерв системаси, айниқса бош миянинг қобиғи кучли ўзгаришларга дучор бўлади.

Перитонит касаллигини даволашда ўз вақтида усталик блан операция қилишдан ташқари, кучли антибиотик дорилардан пенициллин блан стрептомицинни қўшиб ишлатиш энг яхши натижа беради.

Шундай қилиб, ўзбек совет олими, хирург Х. Ғ. Ғафуров ўзининг кўпйиллик илмий иши натижасида перитонит проблемасига доир асосий масалани ҳал қилди ва бу блан илғор совет медицина фанини бойитди.

Яқинда В. М. Молотов номли Тошкент медицина институтининг илмий советида Х. Ғ. Ғафуровнинг «Тарқалган йирингли перитонит касаллигининг патогенези ва даволаш масалалари» деган докторлик диссертацияси тингланди. Илмий совет диссертацияга юқори баҳо берди. Мажлисда СССР Медицина Фанлари Академиясининг корреспондент-а'зоси, отоқли совет олими, профессор Б. В. Петровскийнинг диссертацияга Москвадан ёзиб юборган рецензияси ўқиб эшиттирилди. Рецензияда Х. Ғ. Ғафуровнинг илмий иши ҳозирги замон медицинаси олидида турган муҳим масалалардан бирини асосан ҳал қилинганлиги та'кидланади ва диссертациянинг жуда катта практик аҳамиятга эга эканлиги алоҳида қайд қилинади. Бу фикрни расмий оппонентлардан Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоблари М. С. Астров ва В. К. Ясевич, шунингдек, медицина фанлари доктори Р. И. Данилова ўртоқлар ҳам тасдиқладилар. Илмий совет мажлисида сўзга чиққан хирурглардан С. А. Масумов, А. М. Геллер, М. И. Герасимов ўртоқлар ҳам бу диссертация илғор совет медицина фани хазинасига қўшилган катта ҳисса эканини уқтириб ўтдилар. Илмий советнинг қарорига мувофиқ кўпчилик овоз блан хирург Х. Ғ. Ғафуровга медицина фанлари доктори деган илмий даража берилди.

Шубҳа йўқки, биринчи ўзбек хирурги—медицина фанлари доктори Х. Ғ. Ғафуров совет хирургия фанини янада ривожлантириш йўлида сабот блан ишлайди

А. ҚОДИРОВ.

Китобхонлар сони кўпаймоқда

Қуйичирчиқ район Солдатский қишлоқ советидаги кутубхонанинг китоб фонди йилдан-йилга кўпаймоқда. Ҳозир кутубхонада 9 минг 879 сўмлик турли китоблар бор.

Кутубхонанинг доимий китобхонлари сони 170 кишига етди. Райондаги Герцен номли ўрта мактаб ўқувчиларидан И. Д. Воробьева, Н. Фролкина, В. Н. Цой, Э. Хабиров каби ёш китобхонларнинг ҳарбири ўтган йилнинг февраль ойидан буён 60—70 тадан китоб ўқиганлар, бирқанча брошюра ва журналлардан фойдаланганлар. Шунингдек 74 ёшли Н. П. Юкольчупова, 56 ёшли М. А. Моще каби ўнлаб китобхонлар кутубхонанинг актив ўқучилари ҳисобланадилар.

Бу кутубхона «Янги турмуш» колхоз а'золарига ҳам яхши хизмат қилаётир. Ҳозир шу колхоздан келиб китоб олиб ўқучилар сони 10 дан ошади.

Бу кутубхона китобхонларга яхши хизмат қилаётир.

К. ПЕРШЕЕВ.

Колхоз қишлоғи телефонлаштирилди

Гулистон район «Красная заря» колхозининг правлениеси колхоз хўжалигига ташкилий раҳбарликни кучайтириш ва алоқа ишларини яхшилаш мақсадида 57 точкали коммутатор қурди. Радиоузел, электростанция, клуб, ошхона, бригада бошлиқларининг уйлари ва шунга ўхшаш муҳим жойларга телефон аппаратлари ўрнатилди.

Т. РЎЗИБОЕВ.

СУД

Жиноятчилар жазоланди

Прохоров Анатолий Николаевич «фотограф» ниқоби остида шериги Шевалдо Виктор Павлович блан ҳеч ерда ишламасдан ўғирлик ва босқинчилик блан шуғулланган. Улар кўпроқ шаҳар атрофида ҳаракат қилишган. А. Н. Прохоров ва В. П. Шевалдо шу йил 23 январьда Қўйлиқда шофер Ким Дон Сонинг «Москвич» машинасига ўтиришган ва Паркент районига олиб боришни айтишган. Машина Паркент яқинидаги Гулбоғ деган жойга етганда босқинчилар чорва фермасини суратга олиш баҳонаси блан шофер Ким Дон Сони Паркент сойи атрофига боришга мажбур этганлар. Йўлда Прохоров ва Шевалдо Ким Дон Сонинг бошига темир блан уриб, ваҳшийларча ўлдирганлар. Кейин машинада қочиб кетаётганларида қўлга тушганлар.

Паркент район халқ суди таловчи ва қотил А. Н. Прохоров ва В. П. Шевалдонинг жиноий ишини кўриб, уларнинг ҳарбирини 20 йилдан ахлоқ тузатиш ва меҳнат лагерьларига юборишга ва 5 йил сайлаш ҳам сайланиш ҳуқуқидан маҳрум қилишга, мол-мулкини мусодара этишга ҳукм чиқарди.

Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг баёноти

БЕРЛИН, 27 март. (ТАСС). ГДР бош министри ҳузуридаги информация бўлими билдиради:

Бугун, 1954 йил 27 мартда Германия Демократик Республикаси Министрлар советининг фавқулодда мажлиси бўлди. Бош министр Отто Гротеволь Совет ҳукуматининг Совет Иттифоқи блан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар тўғрисида матбуотда э'лон қилинган Баёноти ҳақида батафсил ахборот берди ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг Министрлар совети муҳокамасига таклиф этилган баёнотини асослаб берди. Германия Демократик Республикасига бошқа мамлакатлар блан муносабатларда суверенитет берилиши тўғрисидаги бу баёнот Министрлар совети томонидан бир овоздан қабул қилинди. Баёнот тексти қуйида келтирилади.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИГА БОШҚА ДАВЛАТЛАР БЛАН МУНОСАБАТЛАРДА СУВЕРЕНИТЕТ БЕРИЛИШИ ҲАҚИДА

Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг баёноти

Германия Демократик Республикасининг ҳукумати Германияни тинч йўл блан қайтадан бирлаштиришни, Германия блан адотлатли сулҳ шартномаси тузилишига эришишни ва бошқа ҳамма халқлар блан тинчликни мустаҳкамлашни ўзи ташкил топган биринчи кунларданоқ ўз сиёсатининг асосий мақсади қилиб қўйди. Шу блан бирга, ГДР ҳукумати Шарқий ва Ғарбий Германияни бир-бири блан яқинлаштиришга ва улар ўртасида ҳамжиҳатлик бўлишига, эркин умумгерман сайловлари ўтказилишига ва Германия блан сулҳ шартномаси тузилишига хизмат қиладиган ҳамма тадбирларга ёрдам бермоқда.

Тўрт давлатнинг Берлинда бўлиб ўтган кенгашида немисларнинг иштирок қилишини Германия Демократик Республикаси ҳукумати таклиф этганига қарамай, совет делегациясининг герман халқи манфаатларини кўзда тутиб қилган ҳаракатларига ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг 1954 йил 30 январьдаги меморандумида қилинган таклифларга қарамай, мазкур кенгашда Германия масаласини ҳал этиш тўғрисида келишув бўлмади.

Уч ғарбий давлат Германия проблемасини демократик асосда ҳал этишни ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгашида рад этганларидан кейин Германия Демократик Республикаси ҳукумати блан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати ўртасида музокаралар бўлди. Бу музокаралар натижасида СССР ҳукумати, ана шундай аҳволни кўзда тутиб, Германия бирлаштирилганига ва сулҳ шартномаси тузилганига қадароқ бундан буёнги тадбирларни, я'ни герман халқининг манфаатларини назарда тутган бундан буёнги тадбирларни кўриш тўғрисида қарор қабул қилди.

Белгиланади:

1. Суверен давлатлар ўртасида қандай муносабатлар ўрнатилган бўлса, Германия Демократик Республикаси СССР блан, шунингдек бошқа давлатлар блан ҳам худди шундай муносабатларда бўлади.

Германия Демократик Республикаси ўзининг ички ва ташқи ишларини, шу жумладан Ғарбий Германия блан ўзаро муносабатларини ҳам ўз ихтиёри блан эркин равишда ҳал этади.

2. Германия Демократик Республикаси ҳукумати СССР ҳукумати блан бўлган музокаралар вақтида қилган ўз баёнотини та'кидлайди, бу баёнотга мувофиқ, ГДР ҳукумати Германияни демократик ва тинчликсевар давлат сифатида ривожлантириш ҳақида Потсдам битимидан Германия Демократик Республикаси учун келиб чиқадиган мажбуриятларга, шунингдек совет қўшинларининг Германия Демократик Республикаси территориясида вақтинча туриши блан боғлиқ бўлган мажбуриятларга риоя қилади.

Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикасида тўрт давлат ўртасидаги битимлар бўйича СССР зиммасига юклатилган мажбуриятлардан келиб чиқадиган функцияларни, я'ни хавфсизликни та'минлаш блан боғлиқ функцияларни ўзида сақлаб қолади.

3. Германия Демократик Республикаси давлат органларининг фаолиятини СССРнинг Германиядаги Олий Комиссари томонидан кузатиб турилиши бундан буён бекор қилинганлиги ҳақида Совет Иттифоқи ҳукумати томонидан қабул қилинган қарорни Германия Демократик Республикаси ҳукумати ма'лумотга олади.

Германия Демократик Республикаси ҳукумати мамнуният блан та'кидлаб ўтадики, ГДР ҳукуматининг Потсдам битимига мувофиқ бўлган ва изчиллик блан юргизилаётган тинчлик ва демократия сиёсати Германия Демократик Республикасининг суверенитетини э'лон қилишга олиб келди. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи блан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар ҳақидаги битим шуни та'кидлайдики, Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг изчиллик блан юргизилаётган тинчлик сиёсати тинчликсевар халқлар ишончини қозонишнинг бирдан-бир йўлидир.

Германия Демократик Республикаси эндиликда суверен давлат бўлиб, у тўрт давлат ўртасидаги битимларга мувофиқ равишда демократия, тинчлик ва Европада хавфсизлик сиёсатини амалга оширмоқда.

Аксинча, Ғарбий Германия уч ғарбий давлатнинг ва Аденауэр ҳукуматининг сиёсати натижасида қарам ва таҳқирли бир аҳволдадир. Ғарбий Германия уч ғарбий давлатнинг оккупация статути блан кишанланган ва Бонн ҳамда Париж ҳарбий шартномалари воситаси блан 50 йил мобайнида асоратда яшаш хавфига дучор бўлмоқда.

Германия Демократик Республикаси ҳукумати қаттиқ ишонадики, Ғарбий Германиядаги бу хил ҳақоратли аҳвол узоқ давом этаолмайди, чунки бундай аҳвол герман халқининг миллий манфаатларига, шунингдек Европа халқларининг хавфсизлиги талабларига хилофдир.

Германия Демократик Республикаси ўз сиёсатида келгусида ҳам герман халқининг миллий манфаатларини, тинчликни сақлаш ва та'минлаш манфаатларини кўзда тутибгина иш кўради. Шунинг учун Германия Демократик Республикаси ҳукумати ҳамма жанжалли масалалар юзасидан тинчликни мустаҳкамлаш ва мустақил, бирлашган, демократик, тинчликсевар Германияни барпо этиш руҳида ҳамжиҳатликка эришишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган музокараларни Ғарбий Германия вакиллари блан ҳарқачон ҳам бошлашга аввалгича тайёрдир.

Германия Демократик Республикаси ҳукумати бир-бирларини ҳурмат қилиш ва тенгҳуқуқлилик асосида барча халқлар блан яхши ҳамда тотув муносабатларни ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга тайёр эканлигини ҳам билдиради.

Болгарияда халқ исте'мол қиладиган молларнинг нархлари яна камайтирилди

СОФИЯ, 28 март. (ТАСС). Кеча Болгария Министрлар Совети ва Болгария Коммунистик партиясининг Марказий Комитети халқ исте'мол қиладиган молларнинг ягона давлат чакана нархларини камайтириш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Халқ хўжалигида эришилган муваффақиятлар туфайли ҳамда меҳнаткашларнинг моддий аҳволини тобора яхшилаш ва маданий савиясини тобора ошириш вазифасини назарда тутиб, — дейилади қарорда, — Министрлар совети ва Болгария Коммунистик партиясининг Марказий комитети халқ исте'мол қиладиган молларнинг ягона давлат чакана нархларини яна, тўртинчи марта камайтиришга қарор қилдилар. Нархларнинг камайтирилиши ишчи ва хизматчиларнинг реал ишҳақини ҳамда меҳнаткаш деҳқонларнинг даромадларини кўпайтиради, уларнинг харидорлик қобилиятини оширади. Меҳнаткашлар нархларнинг яна камайтирилганлигидан йилига 970 миллион лев фойда оладилар.

Қарорга мувофиқ 1954 йил 29 мартда ягона давлат чакана нархлари нонга 11 процентдан 13 процентгача, гўштга 5 процентдан 18 процентгача, ип-газламаларга 10 процентдан 40 процентгача, жун газламаларга 15 процентдан 30 процентгача камайтирилади ва ҳоказо. Шунингдек пойафзал, кийим-кечак, совун, мебель, уй-рўзғор ва хўжалик буюмларининг нархлари ҳам камайтирилди.

Озиқ-овқат маҳсулотлари нархларининг камайтирилишига мувофиқ ошхоналарда, ресторанларда ва бошқа умумий овқатланиш корхоналарида ҳам нархлар арзонлаштирилади.

Ўзаро иқтисодий ёрдамлашиш кенгашининг сессияси

26 ва 27 мартда Москвада ўзаро иқтисодий ёрдамлашиш Кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Сессиянинг ишида ўзаро иқтисодий ёрдамлашиш Кенгашида а'зо бўлган мамлакатлар — Албания, Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Румыния, СССР ва Чехословакия вакиллари қатнашдилар.

Кенгаш сессияда қатнашган мамлакатлар ўртасида бундан кейинги иқтисодий ҳамкорликка доир масалаларни, чунончи бу мамлакатларнинг тинч экономикасини ривожлантиришга, қишлоқ хўжалигини юксалтиришга, халқ исте'мол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ва шу асосда аҳолининг турмуш даражасини юксалтиришга қаратилган масалаларни муҳокама қилди.

Кенгаш халқ хўжалигининг планлаштириш соҳасидаги иш тажрибасини ўртоқлашиш блан боғлиқ бўлган масалаларни ва бу мамлакатлар блан савдо-сотиқни ривожлантириш масалаларини ҳам муҳокама қилди.

(ТАСС).

Жаҳон касаба союзлари федерацияси ижроия бюросининг сессиясида

ВЕНА, 28 март. (ТАСС). Бугун Жаҳон касаба союзлари федерацияси ижроия бюросининг сессияси ўз ишини тамомлади. Сессия қатнашчилари Биринчи май кунининг байрам этилажаги муносабати блан барча мамлакатлардаги меҳнаткашларга қарата Жаҳон касаба союзлари федерациясининг хитобномаси текстини, шунингдек Жаҳон касаба союзлари федерацияси бош секретари Луи Сайяннинг «Халқаро аҳвол ва касаба союзлари учинчи Жаҳон конгресси қарорларининг бажарилиши» тўғрисидаги доклади юзасидан, Лю Чжан-шэннинг «Касаба союзлари ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг асосий принципларини э'тироф қилиш ва қўлланиш учун кураш ҳамда 1954 йил 1 майга тайёргарлик кўриш» тўғрисидаги доклади юзасидан ва Луиджи Грассининг «Халқаро касаба союз бирлашмаларининг фаолияти ва вазифалари» ҳақидаги доклади юзасидан резолюциялар қабул қилдилар.

Совет Иттифоқи ленд-лиз бўйича олган кемаларни Қўшма Штатларга қайтариш тўғрисида битим имзоланди

ВАШИНГТОН, 26 март. (ТАСС). Бу ерда ма'лум бўлишича, кейинги вақтда Вашингтонда СССРнинг Вашингтондаги элчихонаси блан АҚШ Давлат департаменти ўртасида Совет Иттифоқи томонидан ленд-лиз бўйича иккинчи жаҳон уруши йилларида олинган ҳарбий-денгиз кемаларини (асосан, торпеда катерлари ва десант кемаларини) АҚШ ҳукуматининг илтимосига биноан Қўшма Штатларга топшириш блан боғлиқ масалалар юзасидан музокаралар бўлган. Бу кемаларни қайтариб бериш тўғрисидаги масала ленд-лиз юзасидан бўлган ҳисоб-китоб қилишни ҳал этиш тўғрисидаги умумий масаланинг бир қисмидир.

Мазкур музокаралар натижасида шу йил 26 мартда Вашингтонда Қора денгиздаги 38 та ҳарбий-денгиз кемасини шу йил май-июнь ойларида Туркияда, Истамбул портида, Қўшма Штатларга топшириш тўғрисида битим имзоланган.

Чет давлатларнинг Ҳиндистондаги ерлари тўғрисида Нерунинг айтганлари

ПАРИЖ, 27 март. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Деҳлидан хабар беради: Ҳиндистон бош министри Неру Кампурдаги митингда сўзга чиқиб, чет давлатларнинг Ҳиндистондаги ерларидан ҳарбий базалар тариқасида фойдаланиш эҳтимоли борлигини ва шунинг учун ҳам бундан буён бу ерларнинг чет эллар қўлида бўлишига тоқат қилиш мумкин эмаслигини айтди. Неру, шу проблемани тинч йўл блан ҳал қилмоқчи эканлигини билдирди.

Неру, француз ма'мурлари Пондишерида яқинда бўлиб ўтган можаролардан кейин Ҳиндистонга қочиб ўтиш ниятида бўлган бирқанча кишиларни қамаб, бу блан жиноят қилдилар, деди.

Англиянинг икки самолёти ҳалок бўлди

ПАРИЖ, 27 март. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Лондондан хабар беради: Англия ҳарбий-ҳаво кучларининг машқ самолётларидан иккитаси Шропширдаги Тери Хилл аэродроми тепасида бир-бири блан тўқнашди, самолётдаги ҳар икки учучи ҳалок бўлди.

Бухарестдаги халқаро шахмат турнири тантанали равишда ёпилди

БУХАРЕСТ, 27 март. (ТАСС). Бухарестдаги халқаро шахмат турнирининг кеча кечқурун тантанали равишда ёпилиш маросими бўлди. Румыния шахмат секциясининг раиси академик Михаил Садовяну турнир қатнашчиларининг ҳаммасини мусобақаларнинг муваффақиятли равишда тамом бўлиши блан табриклади ва ғолибларга мукофотлар топширди. Биринчи ўринни олган ёш совет мастери В. Корчнойга биринчи мукофот топширилди. РСФСРнинг шахмат чемпиони Р. Нажмитдинов иккинчи мукофотни олди. Р. Нажмитдинов турнирда иккинчи ўринни олган эди. Учинчи ва тўртинчи ўринларни Филипп блан бўлишиб олган совет мастери Р. Холмовга учинчи мукофот топширилди, чунки коэффициентлар таблицасида унинг натижаси Филиппинникидан яхшироқ эди.

Энг гўзал ўйинлар учун ҳам махсус мукофотлар топширилди. Шундай махсус мукофотларни Нажмитдинов (СССР) Паолига қарши ўйнаган чиройлик ўйини учун, Клюгер (Венгрия) Штальбергга қарши ўйнаган чиройлик ўйини учун ва Пахман (Чехословакия) Шандорга қарши ўйнаган чиройлик ўйини учун олдилар. Румин мастери Чоколтя Фурманга қарши яхши ўйнаганлиги учун махсус мукофот олди.

Жаҳон биринчилиги учун шахмат мусобақаси

27 мартда Совет Армияси Марказий уйининг концерт залида шахмат бўйича жаҳон биринчилиги учун бўлаётган мусобақанинг олтинчи ўйини бўлди. Оқ доналар блан Ботвинник ўйнади.

Гроссмейстерлар 34-нчи юришда ўйинни дуранг қилишга рози бўлдилар.

Шундай қилиб ,жаҳон биринчилиги учун бўлаётган шахмат мусобақасида олти ўйиндан кейин ҳисоб Ботвинник фойдасига 4,5: 1,5 бўлди. (ТАСС).

ХРОНИКА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Николай Александрович **Михайлов**ни СССРнинг Польша Халқ Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси қилиб тайинлади.

☆

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Г. М. **Попов**ни Польша Халқ Республикасидан Фавқулодда ва Мухтор Элчи вазифасидан озод қилди.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун кундузи Ўзбекистон областьларида ҳаво ўзгариб туради. Ба'зи жойларда ёмғир ёғади. Температура 10—15 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво булутли бўлиб, ёғингарчилик тўхтайди. Температура 11—13 даража иссиқ бўлади.

«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 1 апрельда чиқади.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/III да кундуз **Алишер Навоий,** кечқурун **Гамлет,** 31/III да кундуз **Ревизор,** кечқурун **Юрак сирлари.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30 ва 31/III да кундуз янги спектакль **Доктор Айболит.** Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Галия Измайлова** қатнашади.

СССР халқ артистлари К. С. Станиславский ва Немирович-Данченко номидаги Музикали театр солисти **А. Я. Толмазовнинг сўнгги гастрольлари:** 30/III да кечқурун **Евгений Онегин.** Ўзбекистон ССР халқ артисти **И. Н. Есипов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Салима Хўжаева** ва солист **Асад Азимов** қатнашади, 31/III да кечқурун **Севилья сартароши.** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **А. И. Бойко, И. Н. Есипов** ва солист **Н. Циринская** қатнашади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/III да кундуз **Сочи оқарган қиз,** кечқурун **Муқимий,** 31/III да кундуз **Олтин кўл,** кечқурун **Тоҳир ва Зуҳра.** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғафуров** қатнашади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 31/III да РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар **опа-сингил Кохларнинг гастрольлари.** Аттаракцион — **«Гигант семафор».** Тамошо кеч соат 8 да бошланади.

«РОДИНА», СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (ҳамма залда кеч соат 7 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — мактаб каникуллари даврида кундуз янги бадиий фильм **Кўчамизнинг командаси.**

«РОДИНА», СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (ҳамма залда), «ЁШ ГВАРДИЯ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — кечқурун рангли фильм **Сибирь ерлари ҳақида қисса.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кечқурун **Жаноб Такси.**

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ

МАЖБУРИЙ ФАРМОЙИШИ

1954 йил, 12 февраль № 2 Тошкент шаҳри.

Тошкент шаҳрининг ҳовли, кўча, майдон ва бозорларини, шунингдек умум фойдаланадиган бошқа жойларни системали суратда тозалаб туриш, уларни санитарияга мувофиқ аҳволда тутиш ва ободончилик тадбирлари тўғрисида

Тошкент шаҳрида доим тозалик ва тартиб ўрнатиш, шунингдек ободончилик тадбирларини кўриш учун

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети қарор қилади:

1. Управдомлар, маҳалла комитетларининг раислари, квартал вакиллари, бино комендантлари, корхона, муассаса, бозорлар, савдо ташкилотлари ва бошқа ташкилотларнинг раҳбарлари, шунингдек ўз уйлари бўлган гражданларга ушбу мажбурий фармойишнинг э'лон қилиниш пайтидан бошлаб унинг жорий бўлиши давомида қуйидаги мажбуриятлар юкланади:

а) ҳовли, кўча, йўлка, ариқ ва ҳоказоларда санитарияга мувофиқ тозалик ва тартиб ўрнатилсин. Кўча ва йўлкалар кунига икки марта йиғиштирилсин ва сув сепилсин. Шу блан бирга: эрталаб соат 7 гача пухта қилиб ва соат 14 дан кейин қўшимча равишда йиғиштирилсин. Бозорлар доираси кунига камида уч марта йиғиштирилсин ва сув сепилсин. Шу блан бирга: эрталаб соат 6 гача пухта қилиб, кундуз соат 12 ва 4 да қисман қоғоз ва ахлатдан йиғиштирилсин. Маданият ва истироҳат парклари, майдон, сквер, бульварлар, шунингдек кўчаларнинг уларга ёндошган қисмларини йиғиштириш ва тоза аҳволда тутиш учун паркларнинг директорлари ва район коммунал хўжалик бўлимларининг мудирлари жавобгар қилинсин;

б) ҳовлилардаги ҳожатхоналар, кир ўралари, ахлат яшиклари 1954 йил 15 апрельгача ремонт қилинсин ва қурилсин ҳамда санитарияга мувофиқ аҳволда тутилсин, шунингдек шаҳар эпидемия станциясига талаб қилган муддатда дезинфекция қилинсин ва ҳашаротлардан тозалансин;

в) уйларга ёндошган майда ариқлар 15 апрельгача лойдан тозалансин ва бу лой олиб чиқилсин, шунингдек уйлар олдида ва пиёдалар ўтадиган жойларда ариқлар устига кўприклар [illegible] ремонт қилинсин;

г) нажосат ва ахлатни Тошкент шаҳрининг ободончилик бўлими томонидан белгиланган жойларга дарҳол олиб чиқиб тўкиш та'минлансин;

д) бино фасадлари, деворлар, дарвозалар, параднийлар, калиткалар, зинапоялар, электр фонарьлари, номер белгилари, тарновлар 1954 йил 20 апрельгача тартибга солинсин. Уй фасадлари шаҳар архитектори кўрсатган рангда оқлансин. Қулаган деворлар шаҳар архитекторининг проектларига мувофиқ тиклансин;

ЭСЛАТМА: Ҳовлилардаги установкалар ва бино фасадларини капитал ремонт қилиш ишлари (уй-жой бошқармалари, ведомстволар ва муассасалар блан тузиладиган шартномаларга мувофиқ шаҳар уй-жой бошқармасининг труба-печь бюросига юкланади.

е) томлар, айниқса тунука ва толь ёпилган томлар 1954 йил 1 апрельгача яшик, ғишт, тош ва ҳоказолардан тозалансин ва келгусида уларни томларга қўйиш тақиқлансин. Томга ёпилган тольни маҳкамлаш учун шаҳар уй-жой бошқармасининг ёрдамчи корхонаси (Ассакинская кўча, 26-нчи уй) томонидан тайёрланадиган ёғоч рейкалар ишлатилсин;

ж) шаҳар кўчаларидаги дарахтларнинг танаси 1 метру 10 сантиметр баландликкача оқлансин;

з) уйларга бориш йўлларига 1954 йил 1 октябрьгача уй эгаларининг ўз ҳисобларидан шағал тўкилсин ва 1954 йил учун тасдиқланган рўйхатга мувофиқ уларга асфальт ётқизилсин.

2. Ариқларни тўсиб қўйиш, дамбаларни бузиш, ариқлар устига ёки улар ёнида бинолар қуриш, ариқларда бочкалар қолдириш, уларга сузучи паррандани қўйиб юбориш, ариқларга ахлат, [illegible] ташлаш тақиқлансин.

3. Савдо тармоқларининг раҳбарларига, павильон, ларёк ва будкаларнинг эгаларига [illegible] 1954 йил 1 апрельгача [illegible] ремонт қилиш [illegible] мувофиқ бўлиш-бўлмаслигини текшириш мажбурияти юкланади.

4. Ҳовли, уй, майдон, кўча, бозорларнинг ва кўпчилик фойдаланадиган бошқа жойларнинг санитарияга мувофиқ аҳволда бўлишини мунтазам суратда контроль қилиш ва кузатиб бориш Тошкент шаҳрининг милиция органларига ва санитария-эпидемия назорати органларига юклатилади.

5. Ушбу мажбурий фармойишни бажармаслик ва уни бузишда айбдор бўлганлар ма'мурий жавобгарликка: 100 сўмгача штраф тўлашга ёки бир ойгача муддат блан мажбурий ишга тортилсин.

6. Бу мажбурий фармойиш э'лон қилинган кундан бошлаб 15 кундан кейин кучга киради ва Тошкент шаҳри доирасида жорий этилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси

Х. ЮСУПОВА.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари

Х. УСМОНОВА.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 137, Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142

Р 00477 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр № 1301.